PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 30 lir

Leto XVI. - Št. 112 (4575)

TRST, torek 10. maja 1960

Hruščev in Malinovski ob 15. obletnici zmage o sestreljenem letalu ZDA

Moskva napoveduje povračilne ukrepe če bi se podobni incidenti ponovili

Pismo Hruščeva de Gaullu in Mac Millanu v zvezi z bližnjo konferenco najvišjih

MOSKVA, 9. — Na sprejemu v češkoslovaškem poslaništvu ob 15. obletnici osvoboditve ČSR je Hruščev skupini diplomatov izjavil, da če bi se moral ponoviti incident, kakršen je bil 1. maja, bo SZ odredila povračilne ukrepe proti državam, ki dopuščajo takim letalom, da vzletijo z letališč ki so na njihovem ozemlju, ali pa da na njih pristajajo.

Obrnil se je k diplomatskim predstavnikom Turčije, Irana, Norveške in Pakistana in je poudaril, da, če bi se pri morebitnem novem incidentu dokazalo, da je letalo prihajalo z ozemlja ene od teh držav, ali pa da je bilo tja namenjeno, bi SZ «odgovorila» proti oporiščem v teh državah.

Kar se tiče konference najvišjih, pa poročajo iz Paryza, da je sovjetski poslanik Vinogradov izročil danes predsedniku de Gaullu osebno pismo Hruščeva v zvezi s konferenco najvišjih. Podobno pismo je poslal Hruščev tudi Mac Millanu, kakor je nocoj sporočil Foreign Office.

V poučenih krogih pravijo, da je Hruščev pisal tudi Eisenhowerju s tem v zvezi.

Hruščev je dalje izjavil: «Ce se naši sogovorniki strinjajo, smo mi pripravljeni izvesti popolno razorožitev in bomo to pošteno izvršili. Razorožitvo nas ne straši. Tovariši, gospodje, boste lahko leteli nad našim ozemljem, fotografirali, kar boste hoteli. Nihče ne bo vprašanj, kakršna so bila, pred katerimi smo bili.

Poudarjam, da gre za premišljeno dejanje, in namenoma izvršeno pred konferenco najvišjih. Govori se, da so to odgovorni vojaki, toda, kdo so edino oni vmešani pri tem? Kaj je ta država, kjer vojaki delajo nasprotno od vlade? Kako more vlada to dopustiti? Ce bi si eden od naših vojakov dovolil nekaj takega, bi mu dobro nategnil ušesa. Razumite me dobro: vsakdo obrača vodo na svoj mlin, ali se lahko govori o državi? In kakšno zavajanje naj vzbuja politika takih držav?»

Zatem je Hruščev izjavil, da sovjetsko ljudstvo, kakor vsi narodi, iskrene želi, naj ne bi bilo več vojn in naj bi nehala vojna ostala zadnja. Nadaljeval je: «Mi z naše strani delamo vse, da pride do tega rezultata, in prav zaradi tega smo predlagali popolno in splošno razorožitev.» Omenil je nato zmanjšanje številčnosti vojaštva v SZ in napovedal njegovo znižanja, če bo položaj to ugoden.

Hruščev je dalje izjavil, da so hoteli nekateri napadalni krogi pritiskati na SZ pred konferenco najvišjih. Dodal je, da hoče SZ živeti v prijateljstvu z ameriškim ljudstvom, in da je prepričan, da tudi ameriško ljudstvo noče vojne. Ponovil je predlog, naj se sklene mirovna pogodba z Berlinom, in dodal, da noče odstopiti svobode zahodnega Berlina.

Na koncu svojega govora je Hruščev pohvalil ameriškega poslanika v Moskvi Thompsona in poudaril, da ga zelo spoštuje ter da je prepričan, da on nič opraviti z incidentom. Dejal je tudi, da kot ga pozna, verjame, da bi bil sposoben take akcije. Zdi se, da gleda poslanik na ta incident, kot na veliko sramoto za njegovo državo in za samega kot ameriškega diplomatskega predstavnika v SZ. «Zato je potrebno to upoštevati».

Ob sprejemu je Hruščev nekaj časa ločeno govoril z ameriškim poslanikom v Moskvi in nato s francoskim. Sporočajo, da so govorili o vprašanju konferenci najvišjih.

Hruščev se je udeležil tudi slavnega zborovanja v športni palači ob 15. obletnici zmage.

Na tej priložnosti je govoril tudi madžarski minister maršal Malinovski, ki je tudi izjavil, da bo Sovjetska zveza v primeru namerne kršitve zračnega prostora — izvršila povračilne ukrepe — ki bi lahko bili vsem proti državam, katerih ozemlje bi se uporabljalo za organiziranje teh poletov.

V diplomatskih krogih v Moskvi menijo, da treba vzeti to opozorilo zelo resno in da bo sovjetska vlada verjetno poslala v kratkem zelo strogo noto državam, ki mejijo s Sovjetsko zvezo in na katerih so tuja vojaška oporišča.

Ameriško vlado je Malinovski v svojem govoru takole posvaril: «Ne boste leteli nad našim ozemljem. Mi nismo Gvatemala, Južna Koreja ali Pakistan. Opozarjamo druge, ki nudijo svoje ozemlje tem piratom: pomislite, kaj delate. Pridržujemo si pravico zanimati se za vasi če bo potrebno, bomo sprejeli ukrepe, ki ne bi pustili ničesar od vaših letališč.»

Zatem je Malinovski izjavil, da so ameriško letalo opazili, takoj ko je prišlo nad sovjetsko ozemlje, in da so mu sledili vsako minuto. Dodal je: «Skrbno smo sledili letenju tega letala. Ko smo dobili ukaz od vlade, smo bili sposobni sestreliti ga v kateri koli višini. Sestrelili smo ga. Naše oborožene sile so opremljene z jedrskim orožjem in z medcelinskimi raketami, ki lahko uničijo sovražnika na katerem koli delu sveta. Mi smo neuničljivi.»

Malinkovski je zatem izjavil, da so ameriškega pilota ujeli: «na način in na kraju, da se ni mogel izogniti odgovornosti zaradi prodora na naše ozemlje».

«Američani so napravili še bolj odvraten zločin, ko so pokazali, da so povsem zgubili pamet. Državni departma je priznal, da je bilo letalo poslano v vohunske namene. Toda uradni krogi niso dovolili poleta in niso o tem nič vedeli. V tej deželi ni med fanatiki atomske smrti nobenega osnovnega čuta dostojnosti.

«Se posebno zločinski značaj akcije imperialistov je v dejstvu, da so izvršili svoj zločin nekaj dni pred konferenco najvišjih, zato da ustrahujejo SZ in da nanjo pritiskajo. Toda izzivači naj vedo, da nas ni mogoče prestrašiti. Smo dovolj močni, da lahko ohladimo razgrete glave napadalcev in če je potrebno, da jim te glave odvzamemo.»

Agencija Tass javlja, da so udeleženci zborovanja po govoru Malinovskega soglasno sprejeli spomenico, ki so jo poslali centralnemu komiteju KP in ki med drugim pravi: «Zaradi podle kršitve sovjetskega ozemlja, ki jo je izvršilo ameriško letalo, bodo sovjetsko ljudstvo in njegove oborožene sile potrojili svojo budnost, da se z uspehom postavijo proti vsem tistim, ki bodo hoteli ogrožati svobodo in suverenost naše sovjetske domovine in držav socialistične tabora.»

V zvezi s konferenco najvišjih, poročajo iz Pariza, da je načelnik sovjetske varnostne službe Zaharov, ki bo pripravil bivanje Hruščeva v Parizu za časa konference najvišjih, prišel danes popoldne z letalom v francosko prestolnico.

Nocoj je treba registrirati o Parizu v zvezi s pripravami za konferenco drugi dve važni dejanji: Sovjetski poslanik v Parizu Vinogradov je, kakor rečeno, izročil generalu de Gaullu osebno pismo Hruščeva, de Gaulle pa se je danes dolgo pogovarjal z zahodnonemškim poslanikom Blankenhornom.

V poučenih krogih pravijo, da je Hruščev v pismu de Gaullu med drugim poudaril, da sestanek na najvišji ravni ne sme biti preveč kompromitiran zaradi incidenta z ameriškim letalom.

V teh pismih baje Hruščev ne zmanjšuje resnosti incidenta, toda poudarja, da kljub tej resnosti ne sme incident preveč kaliti ozračja konference najvišjih.

Hruščev poudarja tudi, da želi ohraniti dobre odnose z generalom de Gaullom in izreka upanje, da bo mogoče na konferenci doseči kaj pozitivnega. Francoski opazovalci ugotavljajo, da je bil obisk Vinogradova pri de Gaullu daljši, kakor bi bilo potrebno samo za izročitev pisma. Zato menijo, da je poslanik sporočil de Gaullu kak nov predlog.

Verjetno je poslanik govoril de Gaullu tudi o incidentu z ameriškim letalom. Neki francoski list piše s tem v zvezi nocoj, da je de Gaulle dobro storil, ko ni hotel dati Američanom dovoljenja, da postavijo na francoskem ozemlju oporišča za raketne izstrelke, ki ne bi bila pod francoskim nadzorstvom. Nekateri trdijo, da je Hruščev to poudaril zato, da spodbode avtonomistične težnje de Gaulla.

Kar se tiče razgovora de Gaulla z nemškim poslanikom, se je zvedelo, da je razgovor zahteval poslanik po navodilih Adenauerja.

Francoski minister za informacije Terrenoire je označil dogodek z ameriškim letalom «velik črn oblak» na mednarodnem nebu. Dodal pa je, da «prav zato, da se preprečijo taki incidenti in da se prepreči poslabšanje položaja, se sklicujejo konference». Na koncu je izjavil, da de Gaulle upa, da se bo konferenca sestala «v mirnem ozračju in da bo omogočila pozitivne rezultate».

Predstavnik Foreign Officea je sporočil, da bo Mac Millan odpotoval v Pariz v nedeljo, kejr se bo še pred konferenco sestal z Eisenhowerjem in de Gaullom. Selwyn Lloyd pa bo odpotoval v soboto, da se v Parizu sestane z zunanjima ministroma ZDA in Francije.

V poučenih krogih v Moskvi se govori, da bo zunanji minister Gromiko edina sovjetska važna osebnost, ki bo spremljala Hruščeva na konferenco. V spremstvu pa bo skupno petdeset oseb.

Francis Powers, pilot ameriškega sestreljenega letala

Herter pravi, da imajo ZDA «za dolžnost» voditi vohunsko dejavnost proti ZSSR

Eisenhower odpotuje v soboto v Pariz na konferenco in bo prej verjetno govoril po televiziji

WASHINGTON, 9. — Danes je bila tedenska seja državnega sveta za varnost pod predsedstvom Eisenhowerja. Govorili so o pripravi konference najvišjih in o incidentu z ameriškim letalom. Seja je bila določena za četrtek, a je bila danes, ker bo Eisenhower odpotoval v soboto v Pariz na konferenco, in zaradi kočljivega položaja v zvezi s sestreljenim letalom.

Eisenhower se bo jutri sestal z državnim tajnikom C. Herterjem. Ta ni bil navzoč na seji, ker je poročal na sestanku voditeljev kongresa o incidentu z letalom.

Predstavnik Bele hiše James Hagerty je danes izjavil, da bo Eisenhower morda odpovedal tiskovno konferenco, ki je določena za 11. maja. Pripomnil je, da bo Eisenhower namesto tiskovne konference morda govoril po radiu in televiziji, preden odpotuje iz Washingtona v Pariz.

Na razna vprašanja v zvezi s sestreljenim letalom je Hagerty izjavil, da predsednik ni dal nobenega ukaza, naj bi ukinili vse polete blizu meje s komunističnimi državami. Na vprašanje, ali je tak ukaz dal kdo drugi, je Hagerty odgovoril, da o tem nič ne ve. Prav tako je izjavil, da nič ne ve, ko so ga vprašali, ali se bodo taki poleti nadaljevali.

Po današnjem razgovoru Herterja z voditelji kongresa so objavili izjavo, ki jo je podal Herter:

«Dne 7. maja je predstavnik državnega departmaja objavil izjavo o incidentu, med katerim je bilo ameriško neoboroženo civilno letalo vrste «U-2» sestreljeno nad ozemljem Sovjetske zveze. Izjava, ki sledi, spopolnjuje in pojasnjuje izjavo državnega predstavnika državnega departmaja o stališču ameriške vlade.

Potem ko je maršal Stalin spremenil politiko sodelovanja, ki jo je vodila SZ med drugo vojno, v politiko sovražnosti leta 1946, in še posebno po blokadi Berlina, akciji moči v CSR in komunističnih napadih na Koreji in Vietnamu, je svet živel v zaskrbljenosti, kar se tiče sovjetskih namenov.

Sovjetski voditelji imajo skoraj neomejen dostop v odkrite družbe «svobodnega sveta» in spopolnjujejo informacije, ki jih zbirajo zaradi obširnih vohunskih mrež. Vendar pa držijo svoje lastno ozemlje hermetično zaprto in pod strogim nadzorstvom. Z izdelovanjem modernega orožja, opremljenega z jedrskimi konicami z ogromno uničevalno močjo je grožnja za nenadni napad stalna nevarnost. Ta nevarnost se je povečala z grožnjami množičnega uničenja, ki so jih sovjetski voditelji pogostoma napovedovali. Že več let so ZDA sporazumno s svojimi zavezniki skušale zmanjšati ali celo odpraviti to grožnjo, zato da bi ljudje brez strahu vršili svoje mirne posle. Številni predlogi v tem smislu so bili sporočeni SZ. Predlogu o «odprtem nebu», ki ga je postavil leta 1955 predsednik Eisenhower, je leta 1957 sledila ponudba za izmenjavo kopenskih opazovalcev, ki bi imeli nalogo nadzorovati vojaške naprave, o katerih bi se sporazumeli v ZDA, v SZ ter na ozemlju tistih držav, ki bi lahko želele biti udeležene pri tem sporazumu. Več let smo skušali doseči medsebojno ukinitev slehernega omejevanja premikanja oseb v Sovjetski zvezi in omejevanja, ki so ga ZDA imele za dolžnost določiti iz reciprocnosti. Nedavno so ZDA na konferenci za razorožitev v Ženevi predlagale nove obširne ukrepe za nadzorovano razorožitev.»

Herter je izjavil zatem, da je «dolžnost ZDA, v njihovem interesu in v interesu «svobodnega sveta» vršiti letalsko nadzorstvo okoli Sovjetske zveze in v nekaterih primerih nad sovjetskim ozemljem kot previdnostni ukrep proti morebitnemu nenadnemu napadu».

Herter je dalje izjavil, da vršijo taka poslanstva civilna neoborožena letala v smislu zakona za državno varnost iz leta 1947 in da niso predložena v odobritev predsednika. Dodal je, da incident od 1. maja «nikakor ne bo škodoval prihodnji konferenci najvišjih in bi moral prispevati, «da poudari važnost, ki jo za svet ima iskren poizkus, da v Parizu pride do sporazuma o učinkovitih ukrepih za obvarovanje pred nenadnim napadom».

V svoji izjavi poudarja Herter, da nadzorstvo, ki ga vršijo ameriška letala, «ni očitno bilo nobena tajnost za sovjetske voditelje, in da se lahko vpraša, čemu prav v sedanjem trenutku skušajo izkoristiti sedanji incident kot propagandno orodje v hladni vojni».

«ZDA, pravi izjava, iskreno upajo, da bo Hruščev v Parizu pripravljen sodelovati za uvedbo učinkovitih ukrepov, ki naj odstranijo boazen pred nenadnimi napadi za vse narode». Na tej seji je poročal tudi načelnik ameriške informacijske službe Allen Dulles.

Predstavnik državnega departmaja White je po objavi Herterjeve izjave na vprašanje, ali bodo izvidniške polete nadaljevali, odgovoril: «Kakor pojasnjuje izjava, imamo dolžnost sprejeti sleherni ukrep, ki naj nas brani pred iznenadnim napadom.»

—«»—

Aretacije med policijo na Južni Koreji

SEUL, 9. — Policija je aretirala bivšega poveljnika Singman Rijeve telesne straže, policijskega kap. Kwak Joung Kua pod obtožbo, da se je poslužil gangsterjev, da bi bil kos študentovskim demonstrancijam. Šef državne policije Cho In Ku je sporočil, da bodo v nekaj dneh odpustili 74 policijskih podčastnikov in da ta ukrep spada v okvir vladnega načrta o čiščenju policijskih sil.

Singman Ri je sporočil javnosti vsebino pisma, ki mu ga je poslal Eisenhower, in v katerem mu Eisenhower izraža svojo naklonjenost ter hvali njegov pogum in vztrajnost, ko mu je ameriška vojska priskočila na pomoč.

Lepe proslave v Celovcu

15-letnica osvoboditve in 5-letnica drž. pogodbe

Sestanek Zveze slovenskih izgnancev

(Od našega dopisnika)

CELOVEC, 9. maja. — Včeraj dopoldne je bila v veliki dvorani Koncertne hiše svečana proslava 15-letnice osvoboditve in 5-letnice podpisa državne pogodbe. Slovenska prosvetna zveza v Celovcu je ob tej priložnosti priredila pevski koncert ter Cankar-Delakovo dramo «Jernejeva pravica».

Koroški Slovenci so napolnili veliko koncertno dvorano, med gosti pa smo videli deželnega glavarja Wedeniga, generalnega konzula FLRJ v Celovcu, Borisa Trampuža, književnika Franceta Bevka, ki je sedaj na obisku v Celovcu, ter druge osebnosti koroškega javnega in kulturnoprosvetnega življenja.

O pomenu 15-letnice osvoboditve in 5-letnice podpisa državne pogodbe je govoril dr. Franci Zwitter. V svojem govoru je poudaril, da je prav v teh dneh potrebno obuditi spomin na obdobje pred 15 leti, ko so se odprla vrata taborišč in zaporov, ko so s pesmijo na ustih stopale po koroških ravninah partizanske enote. To je potrebno tudi zaradi tega, da bo mladina, ki stopa za nami, laže razumela pomen naše borbe, da bo spoznala koliko smo pretrpeli in s trpljenjem ter osvoboditvijo pridobili vsaj nekaj poprej odvzetih pravic.

V nadaljevanju svojega govora je predsednik Slovenske prosvetne zveze opozoril na pomemben prispevek koroških Slovencev v borbi proti nacizmu, potem pa je obsodil škodljivo protislovensko in protidemokratično dejavnost nacističnih in šovinističnih elementov na Koroškem. Ta del njegovega govora so koroški Slovenci večkrat prekinjali s ploskanjem in ko je govoril o šovinistični gonji proti Slovencem, je bilo v dvorani slišati medvzklike «Fuj, fuj!». Zanimivo je bilo tudi takrat, ko so nekateri poslušalci z vzkliki «Puške, puške!» izrazili svoje ogorčenje proti nacističnim podvigom v škodo koroških Slovencev.

Dr. Zwitter je tudi omenil številna nerešena vprašanja, ki izhajajo iz državne pogodbe ter poudaril zahtevo koroških Slovencev po ureseničenju člena 7 državne pogodbe o zaščiti slovenske narodnostne skupine. Končno je govornik še izrazil željo za prijateljstvo in sodelovanje med obema narodoma v deželi ter med narodi obeh sosednih držav.

Sledil je kulturni spored, v katerem so najprej nastopili pevci. Na odru se je zbral pevski zbor «France Pasterk-Lenart», za njim pa so se zvrstili zbor «Vrbsko jezero», mladinski pevski zbor Bilčovs-Dijaški dom SPZ, po predstavi «Jernejeve pravice» pa so nastopili še združeni mešani zbori Gur, združeni moški zbori Podjune in končno še vsi pevci, tako da je bilo na odru zbranih kakih 230 pevcev.

O nastopu samem lahko rečemo, da je bil zelo skrbno pripravljen in da so pevci ob tej priložnosti pokazali lepo znanje v obvladanju tehnike zborovske pesmi. Člani zborov so nastopili v belih srajcah, oziroma belih bluzah, nekateri pa tudi v prelepih koroških narodnih nošah. Seveda so bili pevci in njihovi pevovodje deležni ob vsaki zapeti pesmi zasluženega priznanja.

Še dve besedici o Cankar-Delakovi «Jernejevi pravici», pri kateri je sodelovala mladina iz Bilčovsa, St. Janža in Sveč ter učenci Kmetijske šole v Dobravljah. Zahtevno dramo so vsi nastopajoči podali dobro, tako da so bili gledalci z nastopom izredno zadovoljni.

V Celovcu je bil danes tudi sestanek Zveze slovenskih izgnancev, katerega so se udeležili predstavniki iz vseh krajev južne Koroške. S sestanka so poslali resolucijo avstrijski vladi, v kateri zahtevajo, naj končno da ustrezno odškodnino za materialno škodo onim slovenskim družinam, ki so jih med drugo svetovno vojno nacisti pregnali z njihovih domov.

E. K.

Foreign Office o jedrskih poizkusih

LONDON, 9. — Glasnik angleškega zunanjega ministrstva je izjavil, da je angleška vlada vedela že vnaprej, da bo Eisenhower napovedal obnovitev podzemeljskih atomskih eksplozij tekom tega leta. O takih atomskih poskusih bodo razpravljali prihodnjo sredo v Ženevi v okviru tristranske konference o jedrskih poskusih.

—o—

Naser obišče FLRJ

BEOGRAD, 9. — Danes je bilo uradno sporočeno, da bo prihodnji mesec na vabilo predsednika republike maršala Tita obiskal Jugoslavijo predsednik ZAR Naser.

Mac Millan poročal o incidentu z letalom na konferenci predsednikov Commonwealtha

V Londonu priznavajo, da so ameriška izvidniška letala «od časa do časa» obiskala Anglijo - Izjave v Oslu, Tokiu, Karačiju in Ankari

LONDON, 9. — Predstavnik britanskega ministrstva za letalstvo je izjavil, da so ameriška letala, kakršno je bilo 1. maja sestreljeno v Sovjetski zvezi, «od časa do časa obiskala Združeno kraljestvo». Na razna vprašanja je odgovoril, da so taki obiski bili «v zvezi z meteorološkimi raziskovanji».

O sestreljenem letalu sta se danes dolgo razgovarjala Mac Millan in Selwyn Lloyd. Skrbno sta proučila izjave, ki so bile podane v Moskvi in v Washingtonu, ter morebitne posledice za konferenco najvišjih.

Na vsak način je Selwyn Lloyd mnenja, da dogodek ne bo vplival na priprave za konferenco najvišjih. Mac Millan je ministrskim predsednikom Commonwealtha na tajni seji obrazložil vse podrobnosti v zvezi z letalom.

Tudi predstavnik Foreign Officea je izjavil, da dogodek z ameriškim letalom ne bo neugodno vplival na konferenco najvišjih. Na vprašanje, naj bi komentiral ta dogodek, je predstavnik izjavil: «Iz izjav državnega departmaja se zdi, da je šlo za informacijsko operacijo. Ni običaj britanske vlade komentirati te vrste operacij, pa naj gre za lastne operacije ali pa za operacije njenih prijateljev.»

Kakor piše politični urednik angleškega lista «Evening Standard», so bili ministrski predsedniki presenečeni zaradi velike samostojnosti, ki jo ameriška vlada prepušča svojim informacijskim organizmom. Zvedelo pa se je, da je Mac Millan s tem v zvezi pojasnil: 1. Pričakuje se temeljita revizija odnosov med političnimi, vojaškimi in informacijskimi organizmi v ZDA; 2. Velika Britanija, ki je v preteklosti že večkrat z uspehom pomirjevalno vplivala, bo skušala prepričati ameriške oblasti o skrajnem tveganju, ki je povezano z nekaterimi sistemi; 3. Ravnanje Hruščeva kaže, da se namerava posluževati tega dogodka kot diplomatske karte, ki jo bo igral na konferenci najvišjih, toda ne kot pretvezo za onemogočenje tega sestanka.»

Po sestanku je predsednik indijske vlade Nehru na kosilu, ki mu ga je priredil tuji tisk, izjavil, da ne verjame, da bo dogodek z ameriškim letalom imel velike posledice za konferenco najvišjih.

Kar se tiče angleškega tiska, so danes vsi uvodniki posvečeni poudarjanju škode, ki jo je utrpela zahodna diplomacija. Razen tega pozivajo listi angleško vlado, naj se potrudi, da prepriča ameriške oblasti, da bi z večjim čutom ocenjevalec tako imenovana «preračunana tveganja».

Tisk piše tudi o ameriški napovedi, da obnovijo podzemeljske jedrske poizkuse. («Times» piše, da je ta sklep «tragičen» in da bi lahko škodoval dosedanjim sporazumom v Ženevi.) Prav tako da je tisk velik poudarek načrtu «Samos» za izstrelitev ameriškega satelita, ki naj bi «fotografiral sleherno ped sovjetskega ozemlja».

Norveški zunanji minister Lange pa je v parlamentu izjavil, da je norveško poslaništvo v Washingtonu dobilo navodila, naj razišče vse okoliščine v zvezi s sestrelitvijo ameriškega letala. Omenil je, da so v Moskvi izjavili, da je bilo letalo namenjeno na norveško letališče Bodoe. «Norveške civilne in vojaške oblasti, je nadaljeval Lange, niso nič vedele o stvari. Z norveške strani ni bilo dano nikoli dovoljenje za uporabljanje norveških letališč za polete letal, ki kršijo ozemlje tuje države. Zavezniška letala so v nekaterih primerih pristala v Bodoe po predhodnem dovoljenju, in to za izvidniške polete nad Arktičnim oceanom. Z norveške strani je bil vedno postavljen pogoj, da ta letala ne kršijo zračnega prostora drugih držav in da se ne približajo ozemlju tujih držav.»

V Tokiu je ministrski predsednik Kiši izjavil, da, če bi letala vrste «U-2», ki so na Japonskem, prodrla v zračni prostor drugih držav, bi japonska vlada protestirala pri ameriški vladi. Dodal je, da bi taka akcija pomenila kršitev japonsko - ameriške varnostne pogodbe. Zunanji minister Fudžijama pa je izjavil, da je japonska vlada zahtevala od ameriške vlade vse informacije o incidentu.

V japonskem parlamentu je opozicijska socialistična stranka obtožila vlado, da dopušča prisotnost ameriških letal na japonskem ozemlju v vohunske namene.

V Karačiju je predstavnik pakistanskega zunanjega ministrstva izjavil v zvezi s sovjetskim sporočilom, da se je sestreljeno letalo ustavilo tri dni v Peshavaru, izjavil, da so te trditve «brez podlage». Včeraj pa je pakistanska vlada sporočila, da bo odredila preiskavo in da bo v primeru, da se izjave Hruščeva izkažejo za resnične, protestirala pri ameriški vladi.

Turško zunanje ministrstvo pa je objavilo naslednjo izjavo: «Turška vlada ni dovolila vzleta nobenega ameriškega letala na izvidniške polete nad sovjetskim ozemljem. Kakor je znano, ni nobeno tako letalo prišlo s turške meje, da bi prodrlo v Sovjetsko zvezo. Sicer pa niso niti sovjetske oblasti podale temu nasprotnih izjav. Gotovo je, da je Turčija odgovorna samo za svoja letala izven svojih meja. Tudi če bi letalo letelo prej skozi Turčijo, njegovo letenje in njegov pristanek na turškem ozemlju nikakor ne interesira Turčije».

—«»—

Ameriško izvidniško letalo «Lockheed V-2», ki je taksnega tipa, kot je bilo nad sovjetskim ozemljem sestreljeno letalo

Danes se nadaljuje zasedanje poslanske zbornice

Začetek proračunske debate Tambronijevo ministrstvo

V osnovnih organizacijah KD se nadaljuje diskusija v zvezi z bližnjim zasedanjem glavnega odbora KD: Milan, Benetke, Bologna za vlado levega centra

(Od našega dopisnika)

RIM, 9. — Jutri bo poslanska zbornica nadaljevala z zasedanjem, na dnevnem redu pa je prva proračunska razprava. Predsednik vlade Tambroni se je danes sestal s predsednikom državnega računovodstva, odv. Ferdinandom Carbonejem, s predsednikom Blagajne za razvoj italijanskega Juga, prof. Gabrielom Pescatorejem, nato pa je imel razgovor z ministrom za turizem Tupinijem in ministrom za državne udeležbe Ferrari Aggradijem, jutri pa bo v komisiji za državni proračun imel uvodno poročilo k temu proračunu, o čemer bo jutri razpravljala poslanska zbornica.

Vodstvo KD se bo sestalo prihodnji četrtek ob 10. uri, da bi določilo dokončni datum zasedanja glavnega odbora stranke, ki je bil neuradno napovedan za 18., 19. in 20. maja, pozneje pa se je razširila vest, da bo verjetno okrog 22. maja.

Danes so Fanfani, Saragat in Reale skupaj kosili v neki restavraciji v Ostiji, hkrati pa so si izmenjali misli v zvezi s sedanjim političnim položajem, ki ne kaže ravno najbolje glede vladne formule, ki je Fanfanijevim političnim zaveznikom pri PSDI in PRI tako pri srcu.

Medtem ko je predsednik vlade Tambroni govoril v Foggi o gospodarskem položaju dežele, za katerega je dejal, da je odličen in da bo še nadalje mogel biti tak, če bodo nadaljevali s tako politiko razvoja, kakršno so vodili v tem poslednjem času (ni pa pri tem omenil — skromen kakor je — da je politiko vodil on, kot minister za državni proračun in zakiad), se po federacijah KD živahno diskutira o sedanjem političnem položaju, zlasti v zvezi z bližnjim zasedanjem glavnega odbora Krščanske demokracije, ker si vodstvo KD hoče biti na jasnem, kakšno je razpoloženje članstva v osnovnih strankinih organizacijah.

Tako je n. pr. milanska federacija KD zborovala včeraj ves dan. Na tem zborovanju, kjer se je zbralo od 5 do 6 tisoč pristašev KD in njenih voditeljev v milanski pokrajini, so skoro vsi govorniki nasprotovali Tambronijevi vladi in zagovarjali stališče, da se je treba znebiti te vlade ob prvi priliki, ker se je Tambroni udinjal interesom, ki nimajo s KD nič skupnega. To naj se stori čim bi se ta vlada kakor koli politično kvalificirala, tudi če bi do takrat še ne odobrili državnega proračuna. Govorniki so tudi zahtevali, da Segni pojasni na zasedanju glavnega odbora, zakaj je na lastno pest razbil pogajanja s PSDI in PRI; zakaj je moral odstopiti Fanfani, če so — po zatrjevanju Guija — vsi poslanci in senatorji KD bili pripravljeni strnjeno glasovati za vlado levega centra KD-PSDI-PRI, ki jo je nameraval sestaviti Segni, tako podporo pa odklonili, ko je šlo za Fanfanija. Ob zaključku je bilo na zborovanju odločno poudarjeno, da je politična odločitev KD možna samo z vlado levega centra.

Prav tako se je izjasnila osnovna organizacija KD v Benetkah na zborovanju, katerem je prisostvoval minister Ferrari Aggradi. Poleg vlade levega centra se je na tem zborovanju postavila tudi zahteva, da se ne odklanja že vnaprej nezahtevana podpora PSI. Podobno zborovanje se je vršilo tudi v Bologni, katerega so se udeležile vse leve struje KD (celo levičarsko usmerjeni «dorotejci»). Tudi na tem zborovanju je odločno prevladovalo mnenje, da je treba sestaviti vlado levega centra, hkrati pa se je postavila zahteva, da se skliče izredni kongres stranke, če bi glavni odbor KD ne bil zmožen sprejeti uradnega sklepa, ki bi bil obvezen za vse.

BOCEN, 9. — Danes je zapadel rok za predložitev volilnih list za upravne volitve v 104 občinah Južne Tirolske in 132 občinah Trentinske, ki se bodo vršile prihodnjega 29. t.m. SVP je predložila liste v vseh občinah Južne Tirolske, medtem ko jih je KD predložila le v 68

V deželnem odboru Trentinske - Južne Tirolske so socialisti predložili resolucijo o nezaupnici. Spričo okoliščine, da more enobarvna demokristjanska deželna vlada računati izključno na glasove svojih odbornikov (21), bomo po dvanajstih letih nepretrgane uprave KD doživeli prvo vladno krizo v deželi Trentinsko-Južna Tirolska. KD skuša sicer doseči, da bi prišlo do ponovnega sodelovanja med njo in SVP, toda v sedanjem položaju politične zaostritve med Avstrijo in Italijo zaradi kočljivega vprašanja o avtonomiji Južne Tirolske, je možnost takega ponovnega sodelovanja izredno majhna, da ne rečemo nična. S tem v zvezi so se tudi v tej deželi ponudili odborniki PLI in PDI, ki bi bili pripravljeni dati zunanjo podporo enobarvni deželni vladi KD, če bi KD bila pripravljena pristati na tako politično kombinacijo (z ustreznimi protiuslugami, seveda).

A. P.

Tito na otvoritvi novega naftovoda

BEOGRAD, 9. — Ob navzočnosti predsednika republike maršala Tita, predsednika Sabora Hrvaške, dr. Vladimira Bakarića in drugih jugoslovanskih osebnosti, so danes pustili v obrat naftovod, ki povezuje naftonosno področje Stružec z rafinerijo nafte v Sisku. Naftonosno področje v Stružcu bo do konca letošnjega leta dalo okrog 300.000 ton surove nafte. Računa se, da bo proizvodnja nafte do konca 1961 povečana na en milijon ton.

—«»—

Čuenlaj in razorožitvena konferenca

PNOM PENH, 9. — Predsednik kitajske vlade Čuenlaj je bil pet dni na obisku v Kambodži. V razgovoru z novinarji je izključil, da bi se Kitajska mogla udeležiti konference o razorožitvi, če je prej ne bi sprejeli v OZN, hkrati pa ni izključil možnosti, da nekega dne obišče ZDA, da pa ne ve, kdaj bi se to utegnilo zgoditi. Glede spora med Kambodžo in Južnim Vietnamom glede nekaterih otokov vzdolž kamboške obale, je Čuenlaj zagovarjal stališče, da ti otoki pripadajo Kambodži in da bo Kitajska, v primeru napada, podprla Kambodžo. Čuenlaj je danes zjutraj odpotoval z letalom v Hanoi, prestolnico Severnega Vietnama.

—«»—

Berio pri S. Kraigherju

BEOGRAD, 9. — Predsednik jugoslovanskega odbora za zunanjo trgovino Sergej Kraigher je sprejel danes italijanskega veleposlanika v Beogradu Alberta Beria. Kraigher in Berio sta se razgovarjala o vprašanjih gospodarskega sodelovanja med obema državama.

—«»—

Ljubljana ima 160.000 prebivalcev

LJUBLJANA, 9. — Ob 15. obletnici osvoboditve glavnega mesta Slovenije je bila danes slovesna seja mestnega ljudskega odbora, na kateri je predsednik Marjan Jenko med drugim govoril o velikem povojnem gospodarskem in kulturnem napredku Ljubljane.

Ljubljana ima danes okrog 90 večjih in manjših podjetij. Glavno mesto Slovenije, ki šteje okrog 160.000 ljudi, danes ni več mesto uradnikov, temveč delavcev. Po vojni je bilo v Ljubljani zgrajenih okrog 12.000 novih stanovanj in številne javne stavbe. Predsednik Jenko je nadalje obvestil navzoče, da sklad za izgradnjo stanovanj za bivše borce in invalide znaša danes 880 milijonov dinarjev. Ta sredstva bodo uporabili za okrog 300 stanovanj za invalide in borce. Mestni svet je sprejel sklep, da področje daje prednost izgradnji stanovanj za borce in invalide.

—«»—

NEW DELHI, 9. — Kakih 40 km od New Delhija sta trčila dva vlaka. Pri tem je bilo ubitih 7 potnikov, ranjenih pa je bilo 11 in med temi štirje močno.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 18,5, najnižja 11,7 stopinje, zračni tlak 1015,5 stalen, veter 3 km severozahodnik, vlaga 54 odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperat. morja 12,8.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 10. maja IZIDOR
Sonce vzide ob 4.40 in zatone ob 19.23. Dolžina dneva 14.43. Luna vzide ob 18.29 in zatone ob 4.24.
Jutri, SREDA, 11. maja ZIGA

Zaključek konference KPI za deželno avtonomijo

Druga faza borbe za avtonomno deželo: nadaljnja razširitev akcije

Odobrene teze, ki jih je predložil senator Pellegrini - Enakopravnost slovenske manjšine je edina pot za utrditev enotnosti države na tem obmejnem področju - Izvoljeno novo deželno tajništvo, ki ga bo vodil Mario Lizzero

V nedeljo dopoldne se je v Ljudskem domu v Ul. Madonnina nadaljevala konferenca KPI za deželo Furlanija-Julijska krajina, in sicer z razpravo na podlagi Pellegrinijevega sobotnega poročila in osnutka tez. Prvi je govoril tržaški pokrajinski tajnik KPI prof. Paolo Sema, za njim pa poslanec Beltrame, dalje Bergomas, nato pa še Mario Lizzero. Na predlog predsedstva so posebne delegacije odnesle vence na spominski kamen pokojnega mladinskega voditelja Curiela, poslanca Pratolonga in na spominski kamen v parku sv. Justa. Poslanec Beltrame je obširno govoril o vladni krizi in o sedanji Tambronijevi vladi, od katere naše prebivalstvo ne more pričakovati rešitve deželnega vprašanja. Za dosego resnične avtonomne dežele s posebnim statutom je navedel štiri pogoje: 1. Statut mora biti tak, da deželna skupščina lahko odloča o svojih osnovnih življenjskih vprašanjih; 2. tržaško področje mora imeti posebno avtonomijo, ustanoviti se mora pokrajina za Pordenone; 3. slovenski manjšini mora biti s statutom zagotovljena v resnici popolna enakopravnost, kajti to vprašanje je velike važnosti in spada med osnovna vprašanja resnične avtonomije in 4. odstraniti se mora spor med Vidmom in Trstom.

Tajnik goriške delavske zbornice Bergomas je govoril najprej o nizkih delavskih plačah v industriji ter poudaril, da ni dovolj reči, da je dežela uboga, kajti ugotoviti je treba, da dobički kapitalistov v zadnjih letih naraščajo, medtem ko ostajajo delavske plače vedno iste. Nato je kritiziral delovanje vseh treh sindikatov v tovarnah ter poudaril velike uspehe dosedanjih enotnih nastopov. Ko je govoril o možnosti sodelovanja z drugimi političnimi skupinami, je prav tako omenil nekatere pomanjkljivosti med katerimi spada tudi navada, da se včasih «dela proces namenom» ter dejal, da je morda včasih prav KPI ali pa posamezni tovariši v njej, ki zastopajo določena stališča, katera marsikaj ovirajo namesto da bi akcijo pospeševala.

Mario Lizzero pa je s svojim govorom zajel na splošno vse dosedanje delovanje KPI okrog deželne avtonomije in nakazal bodoče naloge. Dejal je da včerajšnja konferenca pomeni zaključek prve faze borbe za avtonomno deželo. V naslednji fazi mora borba postati bolj enotna na političnem in socialnem področju, KPI si mora poiskati novo zavezništvo, za kar obstajajo stvarne možnosti. Pri tem je navedel znano akcijo 39 županov Italije, ki so zagrozili s kolektivno ostavko, da bi protestirali proti Segnijevi vladi in vsem ostalim vladam KD, ker so povojna leta pustile življenjska vprašanja njihovih občin nerešena. Omenil je tudi znani Saragatov razbijaški poziv, ki je klavrno spodletel. Pohvalil je mestni enotni odbor v Tržiču, navedel je predlog kmečkih organizacij za skupno akcijo za razvoj kmetijstva na podlagi «zelenega načrta». Govoril je o pobudi ACLI in levih demokristjanov. Zavzel se je za dobre odnose s sosedno Jugoslavijo in Avstrijo v okviru politike miru. Še prav posebej je poudaril, da morajo biti pravice slovenske manjšine v bodoči deželi popolnoma zajamčene, da bi se doseglo resnično bratsko sožitje med obema narodoma. Zaključil je z ugotovitvijo, da je v državi nastal nov položaj, širokih množic ni potrebno več prepričevati o nujnosti ustanovitve avtonomne dežele s posebnim statutom, marveč je potrebno v prihodnji fazi akcijo le razširiti.

V zvezi z vprašanjem deželne avtonomije, je član osrednjega vodstva Berlinguer poudaril, da je postala bitka za ustanovitev avtonomne dežele v zavesti voditeljev komunističnih organizacij v Trstu, Gorici, Vidmu in Pordenonu enotna platforma borbe, skupni smoter, ki ga je treba nakazati vsemu demokratičnemu in ljudskemu gibanju v deželi.

Na ugotovitev Marije Bernetičeve, da je še vedno zločin za slovenskega prebivalca braniti se na sodišču v svojem materinem jeziku, medtem ko morajo slovenski obrtniki in trgovci, če hočejo postaviti dvojezičen napis, plačati dvojno pristojbino, je poslanec Berlinguer dejal, da politika KPI do slovenske manjšine ne sloni samo na internacionalističnih načelih partije, ampak predstavlja danes edino pot za utrditev enotnosti države na tem obmejnem področju. Zato je ta politika kazipot vsem demokratičnim silam.

Berlinguer je v svojem govoru vzporedil predvsem pobude in borbe v deželi, ki so sedaj v teku, z bolj široko ljudsko bitko za novo večino. «Današnja bitka, je dejal, je prvi, pozitiven zaključek razprave, ki je za več mesecev zajela celotno vodstvo in vse deželne organizacije partije. Izdelati smernice za enotno deželno politiko v Furlaniji-Julijski krajini ni bilo lahko. Partija je med razpravo pokazala, da predstavlja veliko moč, ki je sposobna zbrati vse izredne elemente v okviru velike splošne borbe za novo politiko. V današnjem položaju je potrebno, da se pomnožijo pobude za uresničenje tistega vdora na levo, ki ga ni bilo mogoče izvesti prav zaradi šibkosti demokratične fronte, ki jo zavira predvsem protikomunistična diskriminacija, ter zaradi odkritega napada politične in gospodarske desnice. Prispevek komunistov Furlanije in Julijske krajine v borbi za odstranitev Tambronijeve vlade in za sestavo nove, demokratične večine, je pozitiven. Kljub temu pa je potrebno, da najbolj poznane teme naše splošne borbe dobijo v razpravi in konkretni akciji še večji poudarek».

Zanimiva je bila tudi intervencija partijskega tajnika v Tržiču Zorzenona, ki je poudaril, da morata Trst in Tržič postati gonilni središči deželnega gospodarstva. Naša borba, da prisilimo IRI, da postane oživljajoča sila v Julijski krajini, je dejal Zorzenon, ima svoje osnovno bistvo v borbi za deželno avtonomijo. Mi smo se tega zavedli že ob nedavnem zborovanju notranjih komisij CRDA, kjer smo postavili vprašanje, da je treba ustanoviti lokalno in deželno nadzorstvo nad delovanjem IRI. O podobnih vprašanjih je govoril tudi delegat Millo, ki je še posebej omenil, da je bilo l. 1945 v tržiških obratih CRDA zaposlenih 16.000 oseb, sedaj pa jih je zaposlenih samo 8 tisoč (od katerih jih je 2.000 suspendiranih).

Ob zaključku konference je bilo izvoljeno tajništvo deželnega odbora KPI, v katerem so: Pellegrini, Vidali, Lizzero, Sema, Bacicchi, Zicchiero, Marini, Marija Bernetič, Moschioni, Bergomas, Colli. Za tajnika pa je bil izvoljen Mario Lizzero.

Kot smo že poročali, je bila v soboto na gimnaziji «Dante Alighieri» podelitev nagrad učencem osnovnih šol, ki so se udeležili natečaja risanja živali. — Na sliki vidimo tri učence slovenskih osnovnih šol, ki so prejeli nagrade, in sicer Albina Spetiča s šole na Katinari, Nevo Terčon iz Nabrežine in Valterja Kjudera tudi s šole na Katinari

S seje tržaškega občinskega sveta

Razprava o združitvi klinike za dojenčke in otroške bolnišnice

Vprašanje občinskih upokojencev - V Trstu so pokojnine INPS zelo nizke - Načrt del za popravilo šolskih poslopij

Na sinočnji seji občinskega sveta so nadaljevali z razpravo o združitvi klinike za dojenčke z otroško bolnišnico «Burlo Garofolo». K diskusiji pa se je priglasil samo socialdemokratski svetovalec Puecher. Še prej pa so svetovalci postavili, kot obicajno, razna vprašanja občinskim odbornikom. Tu je treba predvsem omeniti vprašanje socialističnega svetovalca Teinerja v zvezi s pokojninami obcinskih uslužbencev, ki so jih sprejeli na delo pred l. 1923, a ki so bili upokojeni po l. januarju 1947. Položaj teh upokojencev je zelo težak in svetovalec Teiner se je obrnil na občinsko upravo, da ukrene kar je v njeni moči, da se izboljša. Isti svetovalec je tudi zahteval intervencijo občinskih oblasti pri poštni upravi, da bi ta poskrbela za otvoritev poštnih uradov v vseh novih delih mesta.

Po svetovalcu Teinerju je dobil besedo komunistični svetovalec Radich, ki je zahteval, da bi občinska uprava posredovala za rešitev vprašanja pokojnin, ki jih posreduje Državni zavod za socialno skrbstvo (INPS). Potem ko je naglasil, da se mnoge od teh pokojnin gibljejo med 6000 in 9000 lirami mesečno, je Radich rekel, da je položaj v Trstu v tem pogledu še slabši kakor v drugih krajih republike. Ne ve se sicer za točno število stanje oseb, ki dobivajo te pokojnine, je pa dejstvo, da je to število sorazmerno višje in tudi pokojnine so na splošno nižje kot v ostalih krajih Italije. To je pripisati dejstvu, da je to zadevni zakon začel veljati za Trst šele 1926. leta. Z druge strani pa oblasti niso priznale upokojencem vsa leta vojaške službe v avstro-ogrski vojski. Zato je svetovalec Radich predložil resolucijo, ki jo bodo kasneje obravnavali na seji občinskega sveta.

Svetovalec Radich je vprašal nadalje župana, če ne bi bilo koristno, da bi predstavniki občinskega sveta in Acegata sodelovali pri delu komisije za metan, ki so jo sojčas ustanovili pri trgovinski zbornici. Župan Franzil je na kratko pojasnil, kakšne so perspektive glede metana, ni se pa obvezal, da bi odločno podprl Radichev predlog.

Vprašanjem so sledili odgovori raznih odbornikov, ki so jih postavili svetovalci na prejšnjih sejah. V tej zvezi je potrebno predvsem omeniti podroben opis stanja glede popravil šolskih poslopij, ki ga je podal odbornik Geppi. Med drugim je odbornik omenil, da so odobrili 760.000 lir za popravilo šole v Trebčah, 500.000 v Križu, 1 milijon in 250.000 za slovensko strokovno šolo v Rojanu. Geppi je poudaril, da je predvidena vsota 110 miljonov lir (nekaj del je že odobrenih, druga pa čakajo na odobritev) za vzdrževanje šol. Celotni načrt pa predvideva 350 milijonov lir.

Na drugi točki dnevnega reda, kot smo že omenili, je bila diskusija o združitvi klinike za dojenčke z otroško bolnišnico. Svetovalec Puecher se je izjavil proti združitvi. Res je, je dejal, da kliniki za dojenčke primanjkujejo primerni prostori, toda to še ni dovolj, da bi se odločili za združitev. Poudaril pa je, da občinska uprava ne more ostati ravnodušna pri tem vprašanju. Nedopustno je, da bi se omejili samo na to, da bi nakazali dve rešitvi, ki prideta v poštev, temveč se morajo svetovalci izreči za eno izmed teh rešitev: ali za združitev obeh ustanov pod enotnim upravnim svetom, ali pa za takozvano prisilno federacijo. Do slednje lahko pride samo na podlagi odloka upravne oblasti. Puecher se je izrazil za zadnjo rešitev in po njegovi zamisli bi morala otroška bolnišnica «Burlo Garofolo» odstopiti kliniki za dojenčke ustrezne prostore. Seveda pa bi bilo potrebno urediti vprašanje kompetenc. Po njegovem mnenju naj bi klinika za dojenčke skrbela za otroke do dveh let starosti, a od dveh do štirinajstih let pa naj bi bila skrb prepuščena otroški bolnišnici. Pri svojih izvajanjih je svetovalec Puecher še poudaril, da se ne sme likvidirati klinika za dojenčke, ker je ta pediatrični oddelek splošne bolnišnice.

Zatem je občinski svet odobril več zapisnikov iz prejšnjih sej in vrsto sklepov, ki jih je pripravil občinski odbor. Med drugimi naj omenimo sklep, ki predvideva podelitev 41 starostnih medalj občinskim uslužbencem, ki so lani, ali pa bodo letos, dovršili 25 let službe pri občinski upravi. Stroški za te medalje bodo znašali 550.000 lir.

Takoj nato je odbornik Visintin predložil v odobritev vrsto sklepov, ki se tičejo v glavnem Acegata.

Gre za razširitev transformatorskih postaj, za nakup bakrene žice, brezšivnih cevi, za podaljšanje pogodbe za razdelitev električnega toka na sektorju Bani, Padriče, Bazovica itd. s podjetjem SVEM, za zgraditev čakalnice v Miramarskem drevoredu v bližini železniškega mostu itd.

Več sklepov so svetovalci odobrili s tajnim glasovanjem, ker je šlo za nakupe pri tvrdkah, ki so bile poimensko označene.

—«»—

Nesreča motorista iz Trnovce

Ko se je v nedeljo zvečer 17-letni Bruno Škrk iz Trnovce štev. 2 peljal z motorjem iz Samatorce v Sempolaj je nenadoma zgubil nadzorstvo nad vozilom in zletel na tla. Pri padcu si je verjetno zlomil čeljust.

Tudi z motorjem se je v nedeljo zvečer ponesrečil 35-letni Arrigo Gelici od Sp. Magdalene 963, ko se je peljal z Bolijunca proti Domju. Blizu igrišča je zletel s ceste, podrl obcestni kamen in se pobil po ramenih ter si verjetno zlomil rebra. Zdraviti se bo moral dober mesec.

—«»—

Nezgoda kolesarja

Po obalni cesti se je včeraj popoldne peljal s kolesom iz Sesljana proti Trstu 17-letni Luciano Biagi iz Ulice San Cilino 73. Pred njim se je peljal neki drugi kolesar, ki pa je zadel ob desko z opozorilom vozačem, da so na cesti popravila. Ta kolesar se ni poškodoval, ko je padel s kolesa. Biagi, ki je privozil za njim, pa je padel in se pobil po levi rami ter si jo verjetno tudi nalomil. Ker ni mogel nadaljevati pot s kolesom zaradi poškodb, ga je odpeljal v bolnišnico neki avto, ki je privozil mimo. Ponesrečenega kolesarja so sprejeli na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti od 7 do 20 dni.

Prometna nesreča v Nabrežini

Hudo se je poškodoval blizu svojega doma

Blizu svojega doma se je sinoči ponesrečil z motorjem 32-letni Anton Lisjak iz Nabrežine štev. 149, ki se bo moral zdraviti zaradi hudih poškodb dobra dva meseca. Bilo je okrog 20. ure, ko se je Lisjak pripeljal z motorjem po cesti iz Sesljana do razpotja pred kavarno in lekarno, kjer se odcepi kratka pot na trg. Tedaj pa je privozil z nasprotne strani po cesti iz Križa s tovornikom 45-letni Antonio Leso, ki je doma iz nekega kraja pri Veroni. Leso je hotel kreniti na desno, da bi zapeljal tovornik na javno tehtnico, tedaj pa se je zgodila nesreča.

Lisjak je treščil s svojim vozilom ob tovornik, zletel na tla in se precej poškodoval. Zlomil si je namreč levo roko, se pobil in ranil po glavi, opraskal po obrazu, pobil po levi nogi in si verjetno tudi zlomil gleženj leve noge. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v tržaško bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek.

—«»—

Z vespo v tovornik

Včeraj dopoldne sta se 48-letni Michele Bensi in njegova 45-letna žena Libera, ki stanujeta v Miljah, peljala z vespo v Trst. V Žavljah pa sta se prevrnila, ko se je Bensi hotel izogniti tovorniku, ki je vozil pred njim in je krenil na levo.

Žena se je pobila in opraskala po obrazu ter kolenih ter si zlomila nosno kost, zaradi česar so bo morala zdraviti od 10 do 20 dni, mož pa se je le opraskal po obrazu in rokah ter bo okreval v treh dneh.

Lep uspeh na glasbenovzgojnem področju

Včerajšnja glasbena akademija je bila zelo lepa prireditev

Poleg posameznih gojencev Glasbene šole sta nastopila še dva mladinska zbora ter orkester - Občinstvo je bilo nad izvajanjem navdušeno

Prav je, da se je včerajšnja prireditev v Avditoriju imenovala glasbena akademija. Imenovati jo z imenom produkcija bi bilo že kar omalovaževalno. Dejstvo je namreč, da smo prisostvovali prireditvi z vseskozi resnim značajem, na kateri smo ves čas poslušali pravo glasbo; pri tem mislimo na avtorje in na izvajalce. Prireditelji so za to akademijo izbrali samo take učence Glasbene šole GM, ki imajo za seboj že več let študija in so zares sposobni že nekaj pokazati. In ko danes izražamo njim in njihovim profesorjem priznanje za trud in vztrajno delo, jih moramo obenem postaviti za zgled vsem tistim mlajšim, ki stopajo po njihovi poti: tudi oni bodo lahko dosegli to, kar so nam včeraj pokazali nastopajoči, če jim bodo z marljivostjo, vztrajnostjo in prizadevnostjo sledili. Brez truda in napora pa niti najnadarjenejši ne dosežejo uspehov. Vsi ti, ki so se včeraj odlikovali in se je zdelo, da jim igra na klavirju, violini ali čelu ni nikaka težava, bi lahko mlajšim povedali, koliko ur je bilo treba presedeti ob notah.

Kot pianistke so včeraj nastopile Magda Kuret, Iva Bone, Marta Sčuka in Učka Sčuka. Marta Sčuka je tudi spremljala mladinski zbor GM. Nedoh Danijela pa je igrala z orkestrom. Izmed violinistov smo slišali Borisa Košuto, Heleno Trampuž ter Žarka Hrvatiča, ki je nastopil tudi skupno z Aleksandrom Zupančičem in prof. Oskarjem Kjuarom. Žarko Uršič se je pokazal kot čelist. Ostali del sporeda sta izpolnila mladinska pevska zbora šole Glasbene Matice ter prosv. društva «Igo Gruden» iz Nabrežine, ki sta potem nastopila še združena. V drugem delu programa pa je nastopil orkester pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra.

Bilo bi nehvaležno opravilo tega ali onega od nastopajočih bolj ali manj hvaliti. Reči je treba, da so se vsi prav lepo izkazali, pač glede na dobo, ki jo že posvečajo glasbenemu študiju. Pri vseh je opazno, da so v razvoju, to se pravi, da je vsak izmed njih sposoben to, kar je do sedaj dosegel, še stopnjevati ter se tako še bolj približati tistemu cilju, ki je prava umetnost. Z znanjem, ki so ga nastopajoči pokazali, pa so obenem dokazali, da njihov trud ni bil zaman in da niso razočarali tistih, ki so jim omogočili, da se glasbeno izobražujejo, to je staršev.

Posebej je treba spregovoriti o nastopu obeh mladinskih zborov, matičnega pod vodstvom prof. Boštjančiča in nabrežinskega pod vodstvom prof. Ambrozeta. Prav gotovo bi lahko bil še kje podoben zbor. Približno dvajset otrok od šestega do desetega leta bi se že našlo. Med učiteljstvom bi pa tudi lahko pričakovali toliko glasbeno izobraženih, da bi mogli tak zborček voditi, ne da bi bilo treba čakati samo prof. Boštjančiča ali Ambrozeta. Oba zbora, ki sta včeraj nastopila, sta prav pogumno in zbrano zapela. Posebno navdušenje pa so mladi pevci dosegli, ko sta se oba zbora združila ter nato skupno zapela še dve pesmi pod vodstvom prof. Boštjančiča. Drugo sta morala še ponoviti. Ob tem zboru smo si skušali zamisliti, kaj bi lahko Boštjančič dosegel, če bi imel na razpolago vedno tolikšno število pevcev! Nabrežinske mlade pevce, ki jih je tako uspešno pripravil, bo prof. Erminij Ambrozet prihodnjo soboto popeljal v Celje, kjer bo festival mladinskih pevskih zborov.

Prof. Oskar Kjuder je dirigiral komorni godalni orkester, ko je spremljal Danijelo Nedohovo, kakor tudi isti orkester pomnožen z mladinskim orkestrom GM ter na koncu še godalni orkester, ki je imel na sporedu tudi Brittena. Tudi orkester je bilo prav prijetno poslušati.

Cela prireditev je obdržala ves čas lepo raven in tako izvajalci kot prireditelji so lahko z njo zadovoljni. Zadovoljno je bilo tudi občinstvo, ki ni štedilo s priznanjem.

—«»—

Razprava o pripravah za mednarodno zdravstveno razstavo

Na sedežu centra socialne kinematografije v Ulici Giarizzole se je sinoči sestal izvršni odbor pokrajinskega odseka za zdravstveno vzgojo, da bi razpravljal o pripravah za mednarodno zdravstveno razstavo, ki bo letos v Rimu ob zaključku olimpiade, in sicer od 20. avgusta do 5. novembra.

Sejo je vodil predsednik pokrajinske uprave prof. Gregoretti, med drugimi pa so se je udeležili tudi šolski skrbnik dr. Pugliarello, predstavniki socialnih ustanov, profesor tuberkuloznega centra, higienskega urada itd. Po uvodni besedi prof. Gregorettija, ki je podčrtal važnost zdravstvene vzgoje in mednarodne razstave, se je razvila diskusija, v kateri so člani odbora postavili nekatere predloge, da bi tudi tržaška pokrajina s svojimi zdravstvenimi ustanovami aktivno sodelovala na tej mednarodni razstavi.

Na sporedu je bilo tudi predvajanje dokumentarnega filma o cepljenju proti otroški paralizi, ki pa so ga odložili na danes ob 19. uri, ker se je diskusija precej zavlekla. Film bodo predvajali danes v Avditoriju.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 8. in 9. maja se je rodilo v Trstu 11 otrok, umrlo je 13 oseb, porok je bilo 16.

POROČILI SO SE: oficir trgovinske mornarice Vito Neri in uradnica Elvia Krečič, prodajalec Lucio Rolli in uradnica Laura Niccolai, slikar Vincenzo Brizzi in baristka Anna Maria Nibali, karabinjer Giuseppe Carito in prodajalka Maria Simoni, mesar Saverio Streddo in uradnica Angela Voyk, uradnik Enrico Krisa in gospodinja Ileana Franceschi, električar Nevio Nabergoi in frizerka Annamaria Mahnič, penzionist Silvio Talamini in gospodinja Elisabetta Doglich, fotograf Renato Gonia in gospodinja Gabriella Spanghero, oficir trgovinske mornarice Antonio Rerecich in gospodinja Ines Carcich, mesar Ilario Centis in gospodinja Aurelia Persoglia, uradnik Alberto Bignami in gospodinja Nives Paoli, uradnik Ugo Karis in uradnica Silvia Linda, slikar Carlo Delise in gospodinja Rita Bonifacio, zdravnik Claudio Trevisan in gospodinja Luciana Cesanelli.

UMRLI SO: 89-letna Amalia Vedova vd. Lovenati, 74-letni Vittorio Zaccaron, 51-letni Gilberto Decandido, 46-letna Marcella Giavina, 70-letna Giulia Usilla por. Flego, 71-letna Vincenza Trobec por. Gionchetti, 47-letna Gioconda Dodič por. Hofer, 54-letna Maria Vidmar por. Odinal, 54-letni Rodolfo Marsi, 73-letni Oreste Pittana, 87-letna Adelaide Masetich por. Pinter, 78-letna Maria Furlanich por. Valenti, 82-letna Fede Piccoli por. Busolini.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Barbo - Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al. Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Liberta.

ŠOLSKE VESTI

Ravnateljstvo nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da je čas za vlaganje prošenj za sprejemni in za nižji tečajni izpit do 18. maja. Izpiti se bodo začeli 3. junija ob 8.30.

RAZNA OBVESTILA

V sredo ob 20.30 bo seja tržaškega pododbora Slovenske kulturno gospodarske zveze v Ulici Roma 15 II. nadstropje.

V torek 10. maja ob 20. uri bo v dvorani v Ul. Madonnina 19 govoril glavni podtajnik združenja Italija - ZSSR iz Rima Giuseppe Gaddi o važnem in zanimivem vprašanju socialnega zavarovanja v Sovjetski zvezi. Predavanje priredi pokrajinska sekcija združenja v Trstu. Vstop prost.

LJUDSKA PROSVETA

Odbor prosvetnega društva v Skedanju javlja, da posluje knjižnica s spremenjenim urnikom, in sicer v ponedeljkih in sredah od 20.30 do 21.30.

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto 14. t. m. ob 21. uri v Avditoriju v Trstu premiera, v nedeljo 15. t. m. ob 17. uri v Avditoriju v Trstu repriza

ERIC GODAL - CHRISTIANE GRAUTOFF
NIMFA IZ CENTRALNEGA PARKA
fantastična komedija v treh dejanjih
prvič v slovenščini
Režiser ADRIJAN RUSTJA
Scenogr. SVETA JOVANOVIC
Prevedel IVAN SAVLI

VERDI

Danes ob 21. uri bo v gledališču «Verdi» sedmi koncert tržaškega filharmoničnega orkestra. Dirigiral bo Kirill Kondrašin in sodelovala bo pianistka Lilian Kallir.
SPORED:
Kabalewsky: «Colas Breugnon» (novost za Trst).
Chopin: Koncert št. 2 za klavir in orkester.
Chopin: Andante spianato in velika briljantna polka.
Rahmaninov: III. simfonija (novost za Trst).
Prodaja vstopnic pri gledališču blagajni.

TEATRO NUOVO

Danes 10. maja ob 21. uri prva predstava Pirandellovih enodejank «L'imbecille» «La patente» in «La giara». Režira Fulvio Tolusso. Scene Gianfranca Padovanija.
Za abonma A.

KINO

Fenice 16.00 «Avtopsija gangsterja» John Barrymore, Lita Milan.
Excelsior 16.00 «Zapeljivec» Alberto Sordi, L. Padovani, L. Amenda.
Filodrammatico 15.30 «Rasputin in cesarica», J. Barrymore.
Grattacielo 15.00 «Svet noči». Najbolj znana nočna zabavišča.
Supercinema 16.00 «Mačka praska», Francoise Arnoul.
Arcobaleno 16.00 «Messalina — cesarica Venera» Belinda Lee, S. Focas, technicolor.
Aurora 16.00 «Vojak in pol», s poljubom» Glen Ford, Debbie Reynolds, prepovedano mladoletnim.
Capitol 16.00 «Sodnik» Jose Suarez, Jacqueline Sassard.
Cristallo 16.00 «Postelja priporoča», R. Hudson, D. Dizy, technicolor.
Garibaldi 16.30 «El Hakim» Nadja Tiller.
Impero 16.30 «Ljubimci iz Tiberida» Tiller.
Italia 16.00 «Prva noč», C. Carga oceana».
Moderno 16.30 «Divji zapad» Vidinale, Martine Carol.
Moderno 16.30 «Divji zapad» Victor Mature, Elaine Stewart in Faith Domergue. Zadnja predstava.
Massimo 16.00 «Picchiarello in Cilly Willy na II. festivalu». Risanka. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «Znajdite se» Toto, P. de Filippo.
Ideale 16.00 «Bandit Coles» James Best.
Marconi 16.00 «Nazaj v življenje» Folco Lulli, Lida Baarova, Alberto Closas.
San Marco 16.00 «Na svidenje, Frančiška» Ruth Leuwerick, Carlos Thompson.
Savona 16.00 «Krpa neba» Marcello Mastroianni, R. Schiaffino.
Odeon 16.00 «Bengasi 1941» Amedeo Nazzari, Vivi Gioi.
Astra 16.30 «Velika vojna».

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Ginnastica 20, tel. 29661, prodaja gospodinjske električne predmete — hladilnike FIAT, ATLANTIC in druge znamke, plačljivo tudi v 24 obrokih. PRALNE STROJE, kovinsko kuhinjsko opremo.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremljali na zadnji poti našega nepozabnega očeta

FRANCA KROŠLJA

in na kakršenkoli način počastili njegov spomin, se najtopleje zahvaljujemo.

DRUŽINE KROSELJ - PUNTAR BATTISTELLA

V nedeljo v Barkovljah

Povozil je dijakinjo ko je prečkala cesto

Namesto v Dolini na tradicionalni praznik pod mlajem, sta končala v bolnišnici

V Miramarskem drevoredu je v nedeljo popoldne 25-letni Roberto Juliano iz Ulice Rapiccio 8 povozil z avtom 17-letno dijakinjo Alessandro Iatzel z Furlanske ceste 285. Deklica je prečkala cesto v določenem prostoru za pešce blizu bara Pipolo. Napravila je par korakov, ko je s precejšnjo brzino privozil Juliano. Hotel je ustaviti avto, toda bilo je prepozno, ker je pač vozil prenaglo. Z zasebnim avtomobilom so dijakinjo, ki si je zlomila desno nogo ter se precej pobila po levi nogi in obrazu, odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo morala dva meseca. Deklica je tem bolj prizadeta, ker se ji je nesreča zgodila prav ob koncu šolskega leta.

* * *

Tudi 47-letni Ernesto Stocco in 47-letni Giovanni Sluga, ki stanujeta v begunskem taborišču pri sv. Soboti, sta v nedeljo dopoldne hotela obiskati Dolino in se udeležiti vaškega tradicionalnega praznika pod mlajem. Imela pa sta smolo. Peljala sta se z motoskuterjem in je do Domja šlo vse srečno, toda na križišču, kjer se odcepi pot v Log, je Stocco zgubil nadzorstvo nad vozilom, zadel ob obcestni zid in oba sta zletela na tla.

Z rešilnim avtom so oba ponesrečenca motorista odpeljali v bolnišnico. Stocco so sprejeli na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti 40 dni, ker si je verjetno zlomil levo nogo se opraskal po obrazu in pobil po kolenu desne noge. Slugi pa so nudili prvo zdravniško pomoč in bo okreval v dobrem tednu, ker se je le opraskal po obrazu.

—«»—

Avto ga je povozil

V Ulici Vidali je včeraj 30-letni Albino Simonetti iz Ulice Petronio 2 povozil z avtom 19-letnega Otella Meneghinija iz Ulice Orlandini 35. Meneghini je skupno z nekim svojim delovnim tovarišem nesel iz trgovine Bartoli tehtnico. Hotela sta prečkati cesto, tedaj pa je privozil Simonetti in Meneghinija podrl. Meneghini se je pri padcu opraskal in pobil po desni roki in si jo je verjetno tudi nalomil; v bolnišnici so mu nudili prvo zdravniško pomoč in pravijo, da se bo moral zdraviti od 10 do 40 dni.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST - UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Štitarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

Izpred kazenskega sodišča

Uspelo mu je ogoljufati visoke državne funkcionarje

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Rossi, se je moral včeraj zagovarjati 22-letni Dino Buda iz Ul. Pondares 5 zaradi več primerov goljufije. Sodišče ga je spoznalo za krivega ter mu prisodilo 1 leto zapora in 24 tisoč lir globe. Javni tožilec je pa zahteval dve leti zaporne kazni in 40 tisoč lir globe.

Dino Buda je padel v roke pravici na zelo čuden način. Bilo je v preteklem februarju, ko so ga policijske oblasti pozvale, da se zglasi pri njih zaradi nekih tatvin, ki so mu jih pripisovali. Šlo je večinoma za razne žeparske prestopke po barih in javnih lokalih. Mladenič pa je odločno zanikal, da bi se še pečal s takim načinom dejavnosti. Povedal pa je, da je iznašel neki novi način, da je prišel do denarja. Ta njegova metoda pa je bila naslednja: skrbno je prelistal telefonski imenik in potem ko je našel svojo žrtev, ji je telefoniral. Izdajal se je za kakšno važno politično ali upravno osebnost. Po telefonu je obvestil svojo žrtev, da se bo v kratkem javil pri njej ubog mladenič, ki pa zasluži vso pozornost. Po možnosti bi mu bilo treba pomagati. Ubogi mladenič je bil seveda Buda.

Ta Budova kriminalna dejavnost je trajala nič manj kot tri mesece. Nekega dne je telefoniral dr. Alessandru Prevostu Rusci z vladnega komisariata za Trentin-Gornje Poadižje. Izdajal se je za dr. Maria Agostinia, pomočnika visokega sodnega funkcionarja pri prizivnem sodišču v Trentu. Uspelo mu je, da je osleparil svojo žrtev za 4000 lir. Večkrat je osleparil tudi duhovnika Roberta Pedera, in sicer za skupno vsoto 160 tisoč lir. V tem primeru se je izdajal za dr. Claudia Mino iz Trenta, državnega tožilca Zanfeia in celo dr. Tullia Odorizzija, predsednika deželnega odbora. V Firencah pa se je zatekel k naslovu predsednika sodišča za mladoletne ter se obrnil na prefekturnega komisarja. Posrečilo se mu je priti na lahek način do 27.000 lir. V našem mestu pa se je izdajal za predsednika prizivnega sodišča Casilija in za državnega tožilca Grubissija. Monsinjor Bottizer mu je dal 10.000 lir, a župnik Guido Poli 27.000. Pri županu Franzilu pa se je stvar zataknila. Župan je namreč še enkrat telefoniral predsedniku prizivnega sodišča, da bi mu potrdil priporočilo. Tedaj pa se je izkazalo, da državni tožilec sploh ni priporočil nikogar.

Še prej je bil Buda s podobnimi goljufijami goljufal podporno ustanovo ECA in v Neaplju Achilla Laura, ki mu je dal 30.000 lir.

Predsednik Rossi, tožilec De Franco, zapisnikar Urbani, obramba Strudhoff.

—«»—

Padla je, ko je hotela pomagati sosedu po stopnicah

V prvih jutranjih urah se je včeraj 76-letna Maria Dittel vd. Scugar iz Ulice Foscolo 3 vračala domov. V veži hiše, kjer stanuje, je srečala 60-letnega Andreja Benedettija, ki jo je zaprosil, naj mu poda roko, ker se je le s težavo držal na nogah. Napravila sta nekaj korakov, na stopnicah pa je ženska padla in se pobila po glavi, zaradi česar so jo z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti na I. kirurškem oddelku od 8 do 20 dni.

V nedeljo v dvorani na stadionu «Prvi maj»

Uspel nastop gojencev Baletne šole pri SG

Nastopilo je 17 gojencev in gojenk - Zasluga za uspeh prireditve gre predvsem koreografu Adrijanu Vilesu

*Prva nekoliko toplejša nedelja po daljšem obdobju mrzlega vremena ter nekatere prireditve na prostem so gotovo vplivale, da obisk v dvorani na stadionu «Prvi maj» ni bil tako obilen kot lansko leto ob enaki pr

Po zaključeni denacifikaciji v angleški coni Nemčije

Figure nacističnih zločincev ki danes upravljajo s pravico

Samo Čehi so dali bonnskim oblastem gradivo za 230 bivših nacističnih sodnikov, ki so danes v nemških javnih službah, predvsem na sodiščih

Z včerajšnjim dnem se je v štirih Landih, ki so pod angleško zasedbo in ki obsegajo skoro polovico Zahodne Nemčije, veliko bivših nacistov oddahnilo, v kolikor se jim je bilo treba sploh bati. Na 15. obletnico osvoboditve Evrope izpod nacifašizma je namreč zastarel vsak zločin, ki ga je katerikoli nacist izvršil v času zadnje vojne, razen — «prevzetnih umorov». Ker pa so zahodnonemške sodne oblasti tri desetletja obravnavanju nacističnih zločinov skoraj vse umore strpali v koš «nenamernih umorov», bi bilo iluzorno pričakovati da bodo sedaj, ko je pregonljivost nacističnih zločinov zastarela, začeli nacistična zločinstva strože ocenjevati kot doslej. Na ameriškem področju Zahodne Nemčije so pregonljivost nacističnih zločinov zastarela s 1. julijem, za francoski del pa se sploh ne ve, ali je že zastarela, ali šele bo, kajti v Zahodni Nemčiji vlada glede tega precejšnja zmeda, saj je znano, da so se zahodni zavezniki glede denacifikacije obnašali mnogo preveč «velikodušno» nemška denacifikacija pa je glede tega povsem enakopravno tekmovala s premalo «prizadetimi» zahodnimi zavezniki.

Pred dvema letoma so sicer v Stuttgartu ustanovili osrednji urad za raziskovanje vojnih zločincev in zločincev in načelnik tega urada dr. Erwin Scheler je načel preiskavo proti 300 nacistom, v porurskem mestu Bochumu so te dni aretirali bivšega kapetana SS, ki mu očitajo smrt 400 poljskih Judov, v Bremenu pa so aretirali Hermanna Lumma pod obtožbo, da je sodeloval pri pobijanju Judov v Ukrajini, toda to je vse in, seveda, kaj malo v primeri s tem, kar bi bila morala napraviti sodišča Zahodne Nemčije, da bi oprala zločine, ki so jih njeni državljani izvršili v zadnji vojni.

Kako težak je ta problem, nam priča dejstvo, da so nemški socialdemokrati skušali zastarelost nacističnih zločinov podaljšati vsaj še za štiri leta, ker vedo, da bi imela nemška sodišča še veliko dela, da bi bili kaznovani vsaj glavni zločinci nacističnih zverstev. 36 članov angleškega parlamenta pa je pred dnevi poslalo bonnski vladi brzojavno zahtevo, naj se pregonljivost nacističnih zločinov podaljša, nemški socialdemokrati pa s svojim predlogom v parlamentu propadli in tudi angleški protest ne bo zalegel, kajti bonnska vlada se zaveda, kaj bi zanjo pomenilo, če bi se hotela strikno držati načel denacifikacije. Glede tega je dovolj, da omenimo problem ministra bonnske vlade Oberländerja, ki je sicer odstopil, kateremu se pa ni nič zgodilo, pa čeprav se mu očitajo številni zločini, da ne govorimo o drugih funkcionarjih, ki so v času zadnje vojne morili in obsojali na smrt antinaciste, danes pa vršijo državniške posle ali izrekajo obsodbe tudi nad svojimi bivšimi servami.

Glede denacifikacije nemških sodišč je menda najbolj govorna snov, ki jo je bonnski vladi izročila češkoslovaška vlada v zvezi z 230 nacističnimi sodniimi funkcionarji, ki kot bivši nacistični zločinci vrše danes službo v Zahodni Nemčiji. Iz tega dokaznega materiala bomo izbrali nekaj podatkov:

V času nacistične okupacije Češkoslovaške, in sicer od 1939 do 1945, so nacisti pobili na Češkoslovaškem 360.000 oseb. Verjetno je Češkoslovaška utrpela še več žrtev, ponekod v nemških taboriščih ali na prisilnem dlеu, toda gorja številka je z dokumenti dokazana. Nacistična sodišča na Češkoslovaškem pa so v tej dobi izrekla 5.548 smrtnih obsodb in toliko je bilo tudi izvršitev. Tudi ta številka ne bo popolna, ker so nacisti pri svojem umiku in še prej uničili mnoge dokumente, ki bi mogli služiti kot dokazni material proti njim. Kot povsod, tudi je segel nacistični škodljivi, so nacistični sodniki tudi na Češkem izrekali smrtne obsodbe ne le proti antinacistom, ki so jim dokazali «protinacistično dejavnost», pač pa tudi proti ljudem, ki se niso tako «hudo» pregrešili. Dovolj je bilo, da je nekdo izrazil dvom v zmago tretjega Rajha, da je poslušal tujo radijsko postajo, da je pomagal kakemu «nearijcu» se skriti, ali da ni Juda prijavil policiji. Nacistični sodniki so izrekali smrtne obsodbe tudi proti ljudem, ki niso pomagali nacizmu k njegovi zmagi. Tako so na primer obsojali na smrt ljudi, ki so skrivaj zaklali prašiča, prikrili kako vrečo žita, ali samo odstopili živilsko nakaznico, kajti vse to je po njihovem škodovalo «končni zmagi novega reda». Kako daleč so šli nacistični sodniki v tem, nam dokazuje obsodba, ki je bila izrečena na račun nacističnega sodstva na procesu v Nuerenbergu, kjer v zaključni obsodbi, ki jo je izreklo mednarodno zavezniško sodišče, beremo o Hitlerjevih sodnikih, da «so skrivali morilski nož pod togo sodniško».

Sicer pa si oglejmo nekaj teh nacističnih «sodnikov», ki so še danes v zahodnonemški sodni službi:

Dr. Albrecht Erwin Karl Eduard se je rodil 21. februarja 1900 v Duesseldorfu. V času nacistične okupacije Češke je bil pokrajinski svetnik pri pokrajinskem sodišču v Pragi. Za njega so češke oblasti z dokumenti dokazale, da je izrekel 31 smrtnih obsodb in veliko več na dosmrtno ječo. 18. maja 1943 n. pr. je obsodil na smrt skupino 18 oseb, ki so jo sestavljali Judi in Čehi. Ta «pravični sodnik» je 18 oseb obsodil na smrt, in sicer Jude kot Jude, Čehe pa zato, ker so Jude prikrivali, da bi jih rešili nacističnih krempljev.

Ta «pravični sodnik» je danes član pokrajinskega parlamenta za Posarje, seveda kot demokristjanski torej Adenauerjev poslanec.

Dr. Bellmann Kurt se je rodil 29. januarja 1901. leta v Kielu. V času nacistične okupacije je bil predsednik posebnega sodišča tako imenovanega Sondergerichta v Pragi. Za njega je z dokumenti dokazano, da je izrekel najmanj 110 smrtnih obsodb. V sodni dvorani je dal mašiti usta ženskam, ko so jokale ob smrtnih obsodbah. Bil je tudi upravni svetnik tovarne orožja «Škoda» v Plznu, kjer je 5. novembra 1943 obsodil na smrt dva češka delavca, seveda na račun «sabotaže».

Danes je ta «pravični sodnik» predsednik pokrajinskega sodišča v Hannovru.

Dr. Eisele Walter se je rodil 3. decembra 1904 v Urachu. Bil je sodni svetnik v Brnu, nato sodnik pri posebnem sodišču v Pragi. Leta 1946 so ga ameriške oblasti izročile češkim oblastem kot vojnega zločinca. Češko sodišče ga je obsodilo na 5 let zapora zaradi njegove dejavnosti na Češkem pred vojno. Po prestani kazni so ga izgnale in nekoliko prepozno ugotovile, da je kriv še za vrsto zločinov kot nacistični sodnik v Pragi.

Danes je dr. Eisele Walter pokrajinski višji sodnik v Stuttgartu.

Dr. Erosch Erwin se je rodil 3. januarja 1909 v Stuttgartu. Za časa nacistične okupacije je bil državni tožilec pri pokrajinskem sodišču v Brnu. Med drugimi zločini, ki jih je izvršil kot «sodnik», se šteje tudi to, da je obsodil na smrt skupino ciganov, ki so v svojem taborišču skrivali nekaj ljudi, ki so zbežali iz nacističnih taborišč. 21. januarja 1943 pa je ta «sodnik» obsodil na smrt staro gospo Amelio Fielovo zato, ker ni prijavila policiji svojega vnuka, ki se je skrival v njenem stanovanju.

Danes je ta «sodnik» okrajni svetnik v Freudenstadtu.

Dr. Heine Hans se je rodil 15. januarja 1909. Bil je svetnik posebnega sodišča v Pragi. Dokazano je, da je izrekel 46 smrtnih obsodb. Med temi je tudi smrtna obsodba Ladislava Pragera od 15. januarja 1943. Pragerjev «zločin»? Zaklal je prašiča, ne da bi bil zakol prijavil. 17. januarja 1944 pa je dr. Heine Hans obsodil na smrt Oldricha Knezika, ker je svoj radijski sprejeemnik preuredil za kratke valove.

Danes je dr. Heine Hans sodni svetnik v Duisburgu.

Dr. Nusslein Franz se je rodil 12. oktobra 1909 v Kasselu. Bil je državni tožilec pri nacističnem sodišču v Pragi. 21. januarja 1942 ga je tedanji Reichsprotektor Češke in Moravske Heydrich priporočil Hitlerju, naj ga imenuje za vrhovnega državnega tožilca Češke in Moravske, ker je *«pokazal posebno razumevanje in vnemo za nujnosti odločne borbe proti kršilcem zakona in sovražnikom države. Zasluži zato, da ga nagradimo z napredovanjem».*

Danes je ta vneti nacist sodni svetnik na zunanjem ministrstvu v Bonnu.

Menda je dovolj, kar smo navedli. Teh šest primerov dokazuje, kakšna je preteklost 230 sodnikov in sodnih funkcionarjev, ki vrše svojo vzvišeno funkcijo v Adenauerjevi Nemčiji. In ti podatki se nanašajo le na nemške sodnike, ki so «delili pravico» na Češkoslovaškem...

Bonnski parlament je zahtevo socialdemokratov za podaljšanje pregonljivosti nacističnih zločincev zavrnil, kar je tudi razumljivo, kajti marsikateri član Adenauerjevega parlamenta bi verjetno moral namesto sodniške toge, ki si jo sedaj nadeva, obleči rašević kaznjenca.

—«—

«Jurij Kozjak» drugič v francoščini

PARIZ, maja — *Pri pariški založbi MAME je izšel prevod Jurčičevega «Jurija Kozjaka». To je že četrta izdaja tega dela v francoščini. Prevod je delo znanega dr. Ferdinanda Kolednika, ki je poskrbel, da je to delo prevedeno v rekordno število jezikov. L. 1936, ko je delo prvič izšlo v francoskem jeziku, so o njem napisali zelo ugodna poročila razni francoski književniki in celo člani Francoske akademije.*

Gounod: «Ave Maria»

Prizor z nedeljske javne produkcije plesne šole pri SG

Iz sodniških dvoran

Režiser na zatožni klopi

Pred premiero komedije «Nimfa iz centralnega parka» v Slovenskem gledališču

Zaradi važnosti in aktualnosti dogodka, posredujemo našim čitateljem stenografski zapisek, ki ga je naš poseboni dopisnik beležil na zloglasnem procesu «Debut».

Predsednik:... 14. t. m. bo zbor sodnikov izrekel svojo sodbo nad vami in nad vašim delom. Kaj lahko poveste danes v vašo obrambo?

Obtoženec: Milost, bodite usmiljeni... jaz sem nedolžen! Mogoče le zaradi neodločnosti, plahosti in čuta dolžnosti!

Predsednik: Neumnosti! Pred zakonom je vsak hote ali nehote odgovoren za svoja dejanja. Dajte nam oprijemljivejše dokaze.

Javni tožilec: Spoštovani g. predsednik, dovolite, da zastavim obtožencu nekaj vprašanj?

Predsednik: Prošnja sprejeta.

Javni tožilec: Dragi režiser; priznate, da so vam zaupali delo, katero ima nesporno literarno kvaliteto in za katero so se do sedaj režiserji kar trgali?

Obtoženec: Da... oziroma ne... hočem reči, da se s tem ne strinjam popolnoma.

Javni tožilec: Hočete reči, da delo po Vašem ni dobro?

Obtoženec: Ne... ne, raje bi rekel, da so pri izbiri bila različna umetniška gledanja, ali pa, da je bila izbira prenagljena glede na namen uprizoritve tega komada.

Javni tožilec: A če vam delo ni povsem odgovarjalo, čemu ste ga prevzeli?

Obtoženec: Na to vprašanje sem že prej odgovoril.

Javni tožilec: Kaj ste pa po prevzemu storili, da bi čim lepše izpeljali svojo nalogo?

Otoženec: Pri delu sem se vseskozi spominjal zlatih naukov iz šole po katerih se mora režiser sprejetega dela lotiti, pa naj bo dobro ali slabo, z največjo vnemo in vestnostjo. S pomočjo igralcev SG, katerim sem zaupal izvedbo posameznih vlog, sem skušal v prijetno lahkotni komedijski obliki izluščiti iz dela kar se je dalo.

Predsednik: Pripovedujte nekoliko o delu samem in o Vašem prijemu.

Obtoženec: Grautoff — Godalova Nimfa iz centralnega parka ni realistična komedija, grajena zgolj na besedni ali situacijski komiki. To je komedija absurda, barvana s prefinjeno satiro in ironijo. Tu nič ni realno, ker ne sme biti in vse je realno, ker je le izkrivljena podoba našega časa. Kje lahko najdemo galerijo takih absurdnih ljudi zbranih skupaj... v norišnici? Mogoče! Osebno sem mnenja, da tudi na cesti. Obkrožajo nas, govorimo z njimi a jih ne spoznamo. To pa zato, ker smo mi vsi postali danes tako prekleto zamotani... nenaturni... skonstruirani, ker skrivamo naše bistvo za lažnjivo masko. Nikjer ne vlada iskrenost... vse je laž, prevara, denar... nikjer ni več pravega prijateljstva!

V ta kaos, ki se iz leta v leto veča, pošlje avtor Nimfo... davno prebivalko našega planeta, ki postane, zaradi ekspanzije človeštva (posekali so ji namreč drevo na katerem je živela nevidno) človek. Bolj kot človek, v današnjem pomenu besede, je Nimfa simbol nečesa lepega, iskrenega, preprostega, človeško primarnega, naravnega. Reakcija modernega človeka ob tem pojavu je razumljiva. Ker v prikazni ne verjame, je edini izhod, da tako popolnost priglasi za noro.

Filozofska misel, ki nastane iz primerjanja teh dveh antipodnih form zemeljskega življenja, govori o naši bedni eksistenci. Pisatelj... gledališče... zvesti primarnemu namenu umetnosti, ki je že od nekdaj, je in ostane, da drži takorekoč življenju zrcalo; da kaže čednosti njene poteze, pregrehi njeno podobo, svojemu času in družbi njeno obliko in odtisk, postavljamo delo na oder v upanju, da bo občinstvu všeč. Mi ne bomo učiteljsko predavali, želimo, da se vsi zabavajo... meditacijo pa priporočamo vsakomur.

Tako, povedal sem, kar sem moral, sprejemam sleherno razsodbo, ki bo vestno upoštevala trud, učinek in uspeh.

Predsednik: Še kakšno vprašanje? Nihče? Prav! Sodni zbor ima na razpolago zadostni material, da ga prouči. Odlagam razsodbo na torek 17. t. m., da omogočim cenjenim kolegom pregled dokumentov. Razprava je zaključena!

—«—

Nocojšnji koncert v gledališču «Verdi»

Kiril Kondrašin, ki bo nocoj dirigiral koncert v gledališču «Verdi», je eden izmed najboljših dirigentov moskovske Filharmonije. Rodil se je v Moskvi 1914 v družini glasbenikov. S šestimi leti je pričel študirati klavir in s šestnajstimi so ga sprejeli v moskovski konservatorij. Se preden je končal študij na konservatoriju, je postal pomočnik dirigenta v gledališču Stanislavskega in Nemirovič-Daučenka, l. 1937 pa je bil povabljen, da dirigira v leningrajskem gledališču. Razen v SZ je dirigiral na Poljskem, v Bolgariji, CSR, na Madžarskem, pa tudi v Nemčiji in v Angliji. Večkrat je dirigiral prve izvedbe Mjakovskega, Prokofjeva in Šostakoviča. L. 1958 je spremljal udeležence na mednarodnem natečaju pianistov in violinistov za nagrado «Čajkovskih». Po tem natečaju je odšel na turnejo po ZDA z Wan Klaibernom, ki si je osvojil nagrado «Čajkovski».

Pianistka Lilian Kallir se je rodila v Pragi. Njeni starši pa so bili Avstrijci in z njimi se je preselila v ZDA, kjer je svoje študije dokončala. Tam je tudi igrala z najuglednejšimi orkestri v New Yorku, Chicagu in drugod, pa tudi v Franciji, Alžiriji in Maroku. Sedaj je drugič v Evropi na turneji po Avstriji, Nemčiji, Italiji, Franciji, Holandski in Angliji.

Azijski kontinent grozi...

Čez dvajset let bo na svetu okrog štiri milijarde ljudi

Že danes je v Aziji 55 odstot. svetovnega prebivalstva
Vsak dan 25.000 novih Kitajcev in 16.000 Indijcev

Izredno nagel porast števila prebivalstva na svetu je eden izmed najbolj zaskrbljujočih problemov, kar se jih je kdajkoli postavilo pred človeštvo. Še posebno zaskrbljujoč pa je neverjeten demografski porast na azijskem kontinentu. Na ta porast so razni strokovnjaki opozarjali že pred prvo svetovno vojno, toda vsa takratna predvidevanja, pa celo ona iz leta 1950, so bila kaj umerjena v primerjavi z današnjo realnostjo.

Ko je v 19. stoletju Mauthus zagnal svoj alarmni krik, je na zemlji živelo okrog 800 milijonov ljudi. Danes jih živi že 2 milijardi in 700 milijonov, sedanji tempo naraščanja pa kaže na to, da bo leta 1980 tlačilo zemljo že okrog 4 milijarde človeških bitij. To, da te globalne številke niti ne odražajo točno resnost položaja, kajti stopnja naraščanja prebivalstva ni enaka po vsem svetu, temveč je različna od kontinenta do kontinenta.

Evropa in Severna Amerika skupno počasi zaostajata v primerjavi z napredovanjem Afrike, Latinske Amerike in predvsem Azije, ki ima že sedaj 55 odstotkov celotnega prebivalstva na svetu. Stopnja naraščanja prebivalstva v Zahodni Evropi, ZDA, Kanadi, Avstraliji in Novi Zelandiji ne presega v povprečju en odstotek na leto. Naraščanje prebivalstva v Rusiji in v orientalskih državah kot na Japonskem ter v polindustrijskih državah Latinske Amerike napreduje z letnim odstotkom 1,4, največji odstotek porastov pa dosegajo nerazvite dežele Latinske Amerike, Afrike in predvsem Azije, medtem ko ima prvenstvo majhen otok pri Singapuru z 1,700.000 prebivalci in z letnim porastom 4 odstotkov.

Položaj na Kitajskem

Ogromna celinska Kitajska presega po velikosti svojih številk vse druge dežele na svetu. Po zadnjem ljudskem štetju presega število njenega prebivalstva 650 milijonov ljudi z letnim odstotkom naraščanja 3,5, kar pomeni, da se vsak dan rodi 25.000 novih Kitajcev, tako da bo leta 1990 štela Kitajska pri tem ritmu rojstev že milijardo prebivalcev.

Čangkajškova nacionalistična Kitajska je s svojimi 10 milijoni ljudi na otoku Formozi že skrajno prenatrpana, njen porast v odstotkih pa je celo višji kot na celinski Kitajski.

V angleški koloniji Hongkong je natrpanih 3 milijone prebivalcev, ki ne naraščajo samo v razmerju 3,4 odst. na leto, pač pa tudi s stalnim preseljevanjem iz celinske Kitajske.

Na Severni in Južni Koreji živi 31 milijonov prebivalcev, katerih letni demografski prirastek znaša sicer samo 2 odstotka, ki pa že kaže znake naraščanja.

Isto je mogoče reči tudi za Indijo, katerih 400 milijonov prebivalcev narašča letno za 1,9 odst. Četudi je ta prirastek razmeroma nizek, pa daje vendar okrog 6 milijonov novih ljudi na leto, oziroma 16.000 na dan. V Pakistanu je nevarnost večja. S svojimi 90 milijoni prebivalcev je že zdaj prenatrpan, kar velja še posebno za Vzhodno Bengalijo.

Na Filipinih, v Severnem in Južnem Vietnamu, v Kambodži, v Laosu, na Malajskem, v Birmaniji, v Tailandiji in na Borneu, ki štejejo skupno 100 milijonov prebivalcev, problem naraščanja z izjemo nekaterih predelov še ni tako pereč. Vse drugače pa je na Japonskem, ki je s svojimi 15 prebivalci na kvadratni hektar, brez dvoma najbolj gosto naseljena dežela na svetu. Toda Japonska je istočasno tudi edina država v Aziji in ena od treh na svetu, kateri je vsaj na videz uspelo zavreti nagel in nevaren demografski porast. Zaradi zelo razvite industrije imajo Japonci najvišji življenjski standard med vsemi Azijci.

Trenutno je največji del azijskega prebivalstva zaposlen s kmetijstvom.

Nadzorovanje rojstev

Množično preseljevanje celih skupin prebivalcev z enega področja na drugo, kot dela to Kitajska, da bi bolj izkoriščala svoje severnozahodne predele, ne rešuje problema. Nekateri upajo, da bo ta problem rešen z znanstvenimi odkritji in s tehnološkim napredkom, ki naj bi dovolil neomejeno povečanje prehrambene produkcije. Kitajska se je po vzoru Japonske lotila reševanja tega vprašanja z omejevanjem rojstev na osnovi programa, ki ga je začela izvajati pred tremi leti. Toda pozneje je ta program opustila, zatrjujoč, da «velikost njenega prebivalstva ni problem, pač pa prednost».

V Aziji živi milijarda in pol ljudi, ki so premalo hranjeni. Po najnovejšem poročilu ekonomske komisije za Azijo in Daljni vzhod pri OZN bo prebivalstvo teh predelov leta 2000 doseglo 3 milijarde in 700 milijonov ljudi, medtem ko v Evropi, Severni Ameriki in tudi v Rusiji prirastek ne bo večji kot za nekaj desetin milijonov prebivalcev.

Z zmago nad starim svetovnim prvakom Botvinikom

Talj - od «čudežnega otroka» do svetovnega prvaka v šahu

S šestim letom so ga kot begunca iz Rige sprejeli na Uralu naravnost v 3. razred osnovne šole - Šah je začel igrati z 12. letom

V Puškinovem gledališču v Moskvi sta v petek zaključila svojo veliko bitko dva generala lesenih šahovskih figur. Bila sta to dosedanji svetovni prvak Miša Botvinik in njegov izzivalec Mihael Talj. Skoraj dva meseca je bilo gledališče pozorišče shajanja tisočev navdušenih ljubiteljev te lepe, plemenite in inteligentne igre in moskovski gledališki kritiki so ironično pisali, da Puškinovo gledališče še nikoli doslej ni bilo tako pogosto natrpano.

Bitka se je končala z zmago mladega velemojstva Talja, ki je z lahkoto svoje igre presenetil tudi vse tiste, ki so sicer predvidevali njegovo zmago nad starim prvakom. Danes tudi največji Botvinikovi simpatizerji priznavajo, da je bila Taljeva zmaga zaslužena in da ves čas poteka dvoboja ni bila niti enkrat ogrožena. Nekateri navajajo, da je na premaganega prvaka neugodno vplivala bolezen njegove žene Gajane. Kot glavni vzrok, da se Botvinik ni mogel uspešno zoperstaviti razigranemu Talju, pa se navaja njegovo pomanjkanje turnirske prakse, in pa njegov dokaj ozek teoretični repertoar. Nekoč tako slavljena Botvinikova strategija v spopadu s Taljevimi taktičnimi koncepcijami sploh ni prišla do izraza. Zaradi redkega uporabljanja je Botvinikovo šahovsko orožje zarjavelo.

Talj se je prvič pojavil na svetovni šahovski pozornici leta 1956 na tretji študentski olimpiadi v Upsali. Ta dvajsetletni mladenič iz Rige, razmršenih temnih, gostih las ter nemirnih in melancholičnih oči, je s svojo hitro in učinkovito igro vso pretkano z duhovitimi zamislimi in kombinacijami presenetil in navdušil. Kljub temu pa takrat še nihče ni mogel slutiti, da bo mladi mojster Talj že češ slabe štiri leta postal svetovni prvak.

Na slog in karakter Taljeve igre je verjetno vplivalo tudi njegova burna mladost. Ko so leta 1941 Hitlerjeve tolpe vdrle v Letonijo, je Taljev oče, zdravnik po poklicu, spravil svojo družino na varno iz Rige na Ural. Bil je to naporen in vratolomen beg, ki pa je uspel.

V naselju Jurli na obronkih Urala je Miša kot šestletni otrok začel hoditi v šolo. Učitelji niso vedeli, kako naj z njim ravnajo, saj je znal že pisati, čitati in računati. Vpisali so ga naravnost v tretji razred. Ta prva ocena otrokovih sposobnosti se je pokazala kot pravilna. Čeprav najmlajši, je bil v razredu najboljši. In ker se je tudi naprej odlično učil, je po vojni dokončal gimnazijo in filozofko fakulteto v Rigi mnogo hitreje kot običajno drugi študentje.

Šah se je naučil igrati v Jurli, vendar pa se je intenzivno začel ukvarjati z njim šele kot 12-letni deček v Rigi. Njegov prvi šahovski učitelj je bil Kruškov, inštruktor pionirske šahovske sekcije. Leta 1949 mu je bil za trenerja dodeljen mojster Koblenz. Leta 1954 je dobil mojstrski naslov, leta 1957 pa je postal že velemojster.

Taljev vzpon je šel, kot je to izjavil neki sovjetski velemojster, z «nadzvočno brzino». Naravno je, da je tako naglo napredovanje izzivalo odpor predvsem onih starih velemojstrov, katere je puščal za seboj. Napadali so ga in trdili, da so njegovi uspehi plod «nore sreče», ki pa se ne bo več ponovila. Toda prihajale so vedno nove in nove zmage. Svest si svoje moči, se Talj ni jezil na izpade razjarjenih tekmecev. Samo smejal se je.

Ko so ga pred nekaj leti novinarji vprašali, če namerava postati svetovni prvak, je Talj duhovito dejal: «Če želite, da vam iskreno odgovorim, se bom zdel neskromen. Če pa bi se vam hotel prikazati kot skromen, bi se prikazal kot neiskren.»

Talj se ni jezil niti nad Benkejem, ko ga je ta osumil, da svoje nasprotnike hipnotizira. Na Bledu je Benke na začetku njune druge medsebojne partije nataknil črna očala, ki naj bi ga reševala pred Taljevimi «uroki». Talj je tedaj hitro segel v žep in tudi na njegovih očeh so se pojavila črna očala. Gledalci v dvorani so se smejali in celo sam Benke ni mogel zadržati nasmeha. Madžarsko-ameriški velemojster je uvidel nesmisel svojega ravnanja, se Talju opravičil in od takrat vedno z največjim spoštovanjem govori o igri mladega sovjetskega velemojstra.

Zmaga nad Spaskim leta 1957 na 14. prvenstvu SZ v Rigi, je odprla Talju pot na medconski turnir in nadaljnje tekmovanje za svetovno prvenstvo. Dejansko je Talju v tej partiji zadoščal remi. Toda po prekinitvi se je znašel v slabšem položaju. Celo noč je skupno s Koblenzom analiziral partijo, toda zdelo se je, da ni rešitve. Ko se je partija drugi dan nadaljevala, je Spaski izgubil prednost in predlagal remi. Talj ga ni sprejel. Nadaljeval je igro, da bi si izplačal neprespano noč. Dobil je partijo, postal prvak Sovjetske zveze in si pribornil pravico za sodelovanje na turnirju v Portorožu. Po tej zmagi nad Spaskim, je Talj sam o sebi dejal, da je sličil na človeka, ki je dneve in dneve bredel skozi puščavo, da je končno v poslednjem trenutku dosegel oživljajočo oazo.

Novi prvak dobro ve, da je trofeje mnogokrat laže osvojiti kot pa obdržati. Živ primer za to mu je bivši prvak Smislov, ki je samo 300 dni sedel na šahovskem prestolu. Zaradi tega Talj že razmišlja kdo bo njegov prvi nasprotnik. Botvinik sam je že izjavil, da bo zahteval revanšo.

Mnogo je takih, ki bi se hoteli boriti z njim. Predvsem je to «večni drugi» Estonec Keres, ki je na turnirju kandidatov v Jugoslaviji dosegel proti Talju odličen uspeh 3:1. V šahovski javnosti bi tako srečanje nedvomno izzvalo večje zanimanje kot povratni dvoboj med Taljem in Botvinikom, ker se je pač pokazalo, da je «veliki Maša» v nazadovanju. Zanimiv bi bil tudi dvoboj med Taljem in novim prvakom SZ Korčnojem.

Če bo uspešno rešil vprašanje povratnega dvoboja z Botvinikom, bo moral po pravilniku FIDE Talj braniti svoj naslov šele leta 1963 v dvoboju z zmagovalcem 5. turnirja kandidatov.

Po pravkar zaključenem napornem dvoboju z Botvinikom, si bo Talj vzel počitek in ga zaradi tega v prihodnjih šestih mesecih ne bomo videli na mednarodnih bojiščih. Šele v drugi polovici oktobra bo igral na 14. olimpiadi v Leipzigu.

HOROSKOP
ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.): Primeren dan za sklepanje novih stikov. Pazite na predloge, ki jih boste dobili. Neki prijatelj vam bo priskočil na pomoč. Malo glavobola.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.): Z vašim delovnim programom ne bo šlo tako, kot ste računali, to pa naj vas ne spravlja v slabo voljo. Na račun ljubljene osebe boste slišali kak očitek.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.): Ne nasedajte govoricam. Držite se svojih poslovnih zvez. Spletke med prijatelji bi znale spraviti v nevarnost prijetno harmonijo v družini.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.): Neko novo prijateljstvo vas bo spravilo iz ravnotežja. Poslušajte nasvet človeka, ki se glede tega dobro spozna in ki pri zadevi ni zainteresiran.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.): Več sreče kot pameti bi mogli reči na račun tega, kako boste prebili dan. Priskočili vam bodo na pomoč, pa čeprav pomoči ne boste prosili.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.): Ne bo vam uspelo urediti zadeve, pa čeprav bi se vrgli na delo z vso vnemo. To pa ne bo pokvarilo vašega splošnega poslovnega napredka.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.): Nekoliko v zamudi ste in to se bo v nadaljnjih dneh pokazalo kot negativno.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.): Dan je več ali manj izgubljen, ker ste se na današnje naloge bolj slabo pripravili.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.): Ponudili vam bodo delo ali sodelovanje pri poslu, ki veliko obeta. Pazite, da se ne boste na to preveč zanašali, ker nima trajnejše vrednosti.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.): Ne bodite preveč pesimistično razpoloženi glede nadaljnjega razvoja.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.): Staro prijateljstvo bi se znalo spremeniti v kaj več. Lepo bi bilo, če bi skušali ideje in načrte urediti, da se ne bi jutri kesali nad površnostjo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.): Speljali vas bodo v poslovno sodelovanje, ki je zelo tvegano.

Radio in televizija

Torek, 10. maja 1960

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Drobiž od vsepovsod in... «Žena in dom»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Igra orkester Guido Gergoli; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Tone Penko: «Alkoholi»; 18.10 Richard Strauss: Domača simfonija; 19.00 Franc Strmičnik: «Kazni v družini»; 19.15 Glasbena dela Brahmsa in Liszta; 20.00 Sport; 20.30 Večer s Pourcelom, Semprinijem in Boonem; 21.00 Javornik: «Kratka kronika nekaj dolgih tisočletij»; 22.00 Mario Kalin «Lutke in lutkovna gledališča»; 22.15 Samospevi dveh tržaških skladateljev: Vasilija Mirka in Mihaela Rožanca; 22.45 Večerni ples; 23.30 Do polnoči v ritmu in melodiji.

Trst

12.10 «Tretja stran»; 14.15 «Eno uro v diskoteki»; 15.15 «Quasi una fantasia», po romanu Ettora Cantonija pripravil Ugo Amodeo (peto nadaljevanje); 15.45 Pri klavirju Franco Russo.

Koper

7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček: «Kako nastane ladja»; 11.30 Blaž Arnič: «Podvodni mož»; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Lahka glasba; 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Odlomki iz oper; 14.30 «Sola in življenje»; 14.50 Glasbena medigra; 15.10 Zabavna glasba; 15.20 Narodni solisti in orkester iz Vojvodine; 15.40 Prenos RL; 16.00 Melodije za vsakogar; 16.30 «Tretja stran»; 16.45 Filmska glasba; 17.30 M. Kozina: «Bela krajina», M. Tajčevič «Sedem balkanskih plesov»; 18.00 Prenos RL; 19.00 Poje Anica Zubalič; 19.30 Prenos RL; 22.15 Ritmi z orkestrom Gordon; 22.35 Glasba za lahko noč.

Nacionalni program

11.00 Radijska šola; 11.35 Komorna glasba: Chopin, Brahms; 12.00 Pojo Abbate, Arigliano, Guidi; 13.30 Operno gledališče; 15.55 Napoved vremena za ribiče; 16.00 Brzec Sever-Jug, oddaja za mladino; 17.20 Angleščina; 17.40 Zanimivosti od vsepovsod; 18.00 Frank Petty in njegov trio; 18.30 P. Pasquini «Kako žive živali», A. Chiari: Kuga v Manzonijevih «Zaročencih»; 19.00 Oddaja za delavce; 19.30 Filmske in gledališke novosti; 21.00 «Elisa» 200-letnici Luigija Cherubinija.

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 N. Besozzi «Gospod izpred tolikih let; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 11.30 Pojo Caravano, Gabrielli, Zualdi itd.; 13.45 «Severnica» — moda; 14.45 Pojo Bonfiglioli, Christian, Negroni; 16.00 Violinist Gertler in pianist Andersen; 16.20 Fantazija motivov; 17.00 Pregled gledaliških del; 17.30 «Il buttafuori»; 18.35 Plešite z nami; 20.30 «Hranilnikk z M. Bonglornom; 21.45 Romantična Jula; 22.00 Jazzovska glasba.

III. program

17.00 Baletne skladbe: Milhaud, Hindemith; 18.30 Filmski pregled; 18.45 Skladbe B. Marcella; 20.00 Vsakovečerni koncert: Bonporti, Beethoven; 22.00 Schumannove skladbe; 22.45 Za radio prevedena dela; 23.25 Na programu Mozart.

Slovenija

8.05 Glasbeno popotovanje; 8.55 Radijska šola; 9.25 Orkester Guy Luypaerts; 9.45 Iz Smetanove opere «Poljuba»; 10.10 Izberite melodijo tedna! 11.00 Harfistka Uršičeva in čelist Požar; 11.30 Radi bi vas zabavali; 12.00 Trio Bardorfer; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Pet popevk; 12.40 Poskočne melodije; 13.30 Pri italijanskih opernih pevcih; 14.05 Radijska šola; 14.45 Intermezzo z godali; 14.40 Brajnik poje samospevе; 15.40 Saša Vuga: Kmečka čast; 16.00 Izbrali smo za vas; 17.10 Fr. Chopin: Koncert za klavir in orkester; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45 O mednarodnih vprašanjih; 20.00 Zbor Radia Sarajevo; 20.30 Radijska igra — Lebovič: Tisoča noč; 21.07 L. F. Schwerd: Simfonija v Es-duru; 21.27 Kvintet Jožeta Kampiča; 21.45 Marija Deržaj; 22.15 Slavna dela komornoglasbene literature; 23.10 Koktajl za zabavo.

Ital. televizija

13.30 TV šola: «Znanstvena opažanja», «Zemljepis in državljanska vzgoja»; 16.05 Sportni dogodek; 17.30 TV za mladino: TV šport in «Praporščak»; 18.30 TV dnevnik; 18.45 Pogovor z gledalci; 19.10 Simfonični koncert; 20.35 TV dnevnik; 21.00 TV igra «Ljubavno pismo»; 22.00 glasbeni program «Souvenir» 23.00 «Cinelandia»; ob koncu TV dnevnik.

Jug. televizija

Od 20.50 dalje prenos sporeda italijanske TV.

Goriško-beneški dnevnik

Ob veliki udeležbi prebivalstva in predstavnikov oblasti

V nedeljo v Jamljah svečano otvorili moderno poslopje slovenske osnovne šole

Otvoritveni govor je imel župan Andrej Jarc - Prefekt dr. Nitri je poudaril, da je občina v zadnjem času zelo napredovala

Doberdobski župan Andrej Jarc je pozdravil prisotne in govoril o pomenu šolskega objekta za Jamlje in za vso občino

Prefekt je prerezal simbolični trak med vhodom v jameljsko osnovno šolo

Na zelo slovesen način so v nedeljo dopoldne otvorili novo jameljsko osnovno šolo. Veliko število ljudi, ki so prisostvovali otvoritvi, cvetje, godba, lepo vreme in zelenje, ki je dajalo okolju dih pomladi, vse to je ustvarjalo naravnost praznično razpoloženje, kakršno se povsem poda tako važnemu dogodku.

Ob 10. uri se je zbralo pred šolskim poslopjem, ki stoji na velikem ograjenem prostoru, skoraj vse prebivalstvo iz Jamelj, da bi pozdravilo prefekta, dr. Nitrija, šolskega skrbnika De Vetto, doberdobskega župana Andreja Jarca z vsemi občinskimi svetovalci, župane Jožefa Češčuta iz Sovodenj, Hermenegilda Podversiča iz Steverjana, namestnika župana iz Ronk Antona Gergoleta, ki je slovenski občinski svetovalec v tej demokratični občinski upravi, ter ostale goste, ki so neposredno in posredno sodelovali pri izgradnji tega nadvse modernega šolskega objekta.

Najprej je učenka tretjega razreda Marija Kobal podarila prefektu lep šop rdečih nageljnov, in pozdravila vse navzoče. Zahvalila se jim je, da so napravili tako lepo šolsko poslopje, kar jim bo dalo še več veselja in volje do učenja.

Prvi je spregovoril doberdobski župan Andrej Jarc, ki je govoril v obeh jezikih. Rekel je:

«Drago mi je, da v imenu občinske uprave pozdravljam vse navzoče ter da se vam zahvalim za udeležbo.

Otvarjam novo poslopje jameljske osnovne šole in z velikim veseljem izročam danes to poslopje svojemu namenu. Dolgo vrsto let je bila šola v Jamljah za doberdobsko občinsko upravo hudo vprašanje, ker dosedanje šolsko poslopje ni ustrezalo osnovnim zahtevam za takšen kraj, kjer se vceplja naši mladini osnovna socialna in civilna vzgoja, tako da v šolskih klopeh rastejo in si utirajo pot v življenje dobri državljani.

Ni bila lahka pot, preden smo dosegli to, kar je danes tu pred nami, in hvaležni smo vsem tistim, ki so z nasveti, gmotno in s primerno besedo pripomogli, da je v Jamljah zraslo novo in moderno šolsko poslopje.

Zato gre zahvala tudi predpostavljenim oblastem, ki so na razne načine pripomogle k uresničenju načrta naše občinske uprave. Z otvoritvijo novega šolskega poslopja v Jamljah ne slavijo samo Jamlje svoj praznik, slavijo ga vsi občani in ljudje, katerim je pri srcu, da se osnovna vzgoja naših najmlajših vrši v tako prijetnem ambientu.

Z otvoritvijo tega novega poslopja je storjen korak naprej k modernizaciji in vrednotenju naše občine. Naj vsi otroci, ki bodo od jutri dalje sedeli v šolskih klopeh te nove šole, imajo vedno pred seboj misel, da jih bo ta šola spreminjala in pripravila, da bodo dostojno stopili na svoja mesta v družini in v družbi, ter da bo vsak lahko s ponosom dejal: moja življenjska pot se je začela v šolskih klopeh novega šolskega poslopja v Jamljah.»

Tudi vladni predstavnik dr. Nitri je v svojem govoru ocenil vrednost, ki jo ima novo poslopje za vzgojo jameljskega naraščaja. Poudaril je da je objekt velike važnosti za vseh 350 prebivalcev te kraške vasi. Ko je pred tremi leti sredi poletja prvič obiskal doberdobsko občino, je z žalostjo ugotovil, da ji še veliko manjka. Niso imeli pošte, niso imeli asfaltirane ceste, itd. Vse to se je medtem dogradilo, pripravlja se gradnja otroškega vrtca, dalje zamenjava starega vodovoda, elektrifikacija. Dola in pokopališča v Dolu. Ko je pohvalil občinsko upravo, ki je s pomočjo vlade in ostalih ustanov napravila tako velik korak naprej, je prefekt poudaril veliko važnost uresničevanja načel svobode, brez katerih si ni mogoče misliti niti materialnega niti duhovnega napredka.

Po govoru nadškofa Ambrosia je didaktični ravnatelj dr. Leban v italijanščini dejal, da mora šola vzgajati otroke v lepem; ta naloga je toliko laže uresničljiva v lepi šoli. Šola je med najlepšimi v pokrajini, zaradi tega naj otroci pazijo nanjo.

Prefekt je potem prerezal simbolični trak, ki je bil razpet med vhodnimi vrati, ter si skupno z ostalimi ogledal šolske prostore. V pritličju sta dve učilnici, kuhinja ter sanitarije za dečke in deklice. Po zunanjih stopnicah se pride v prvo nadstropje, kjer je velika terasa, s katere sta vhoda v dve stanovanji, ki sta zelo lepo urejeni, saj imata dve sobi in kuhinjo ter sodobne sanitarije. Z avtomatično centralno kurjavo se ogrevajo samo spodnji prostori.

Prefekt je obdaril učence in učno osebje, na terasi pa je bila zakuska.

Praznično razpoloženje je povzdignila doberdobska godba na pihala, ki je pred šolskim poslopjem igrala vesele poskočnice.

Novo šolo so si ogledali tudi učitelji in profesorji, člani pevskega zbora Emil Adamič, ki so prihajali iz Trsta v Gorico. Za nekaj časa so se ustavili v gostilni pri Pahorju in na dvorišču zapeli dve pesmi, potem pa so nadaljevali pot čez Doberdob v Gorico. Razpoloženi občani so se potem skupno z godbo preselili še k Sobanovim, kjer je godba spet zaigrala nekaj pesmi in s tem zaključila otvoritvene svečanosti.

Miting letalskih modelov

Kljub slabemu vremenu se je na Trgu Cesare Battisti v nedeljo popoldne zbralo veliko število ljudi, da bi si ogledali polete letalskih modelov. Prisotni, ki so kljub nalivu vztrajali po pločnikih omenjenega trga, so z zadovoljstvom gledali, kako so se letala vseh vrst vzpenjala in bojevala s hudim nalivom. Seveda je marsikatero letalo moralo nerodno pristati, ko se je letalo napolnilo z vodo, kar je tekmovalcu prineslo nemalo škode.

Tekmovanja so se udeležili tekmovalci iz Gorice, Trsta in Vidma. Občinstvo so nadvse navdušili tekmovalci iz Vidma, ki so se predstavili kar s petimi letali naenkrat. Ker so njihova letala imela precej velik bencinski rezervoar, so lahko napravila nepretrgoma sto krogov. Tekmovanje se je zaključilo s tem, da so vsi tekmovalci spustili svoja letala, ki so med močnim hrupom in z neštetimi akrobacijami preletavala obširen prostor trga.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 21 stopinj ob 15.10, najnižja 5 stopinj ob 6. uri. Vlage 75 odstotkov.

V Prosvetni dvorani v Gorici

Uspel koncert učiteljskega pevskega zbora «E. Adamič»

Zbor je včeraj koncertiral še v Ronkah

Dijakinja Nataša Pavlin izroča dirigentu zbora «Emil Adamič» Jožetu Hancu šop nageljnov

V Prosvetni dvorani v Gorici je v nedeljo popoldne koncertiral zbor profesorjev in učiteljev iz Slovenije «Emil Adamič». Udeležba je bila zadovoljiva, lahko pa bi bila dvorana tudi bolj zasedena, če ne bi pred samim pričetkom koncerta pričelo močno deževati, kar je marsikaterega odvrnilo od obiska.

V dvorani je bilo precej učiteljev, ki so na takšen način pokazali svoje zanimanje za delovanje svojih poklicnih tovarišev v Sloveniji.

Med pesmimi, ki jih je odpel zbor, so bile nekatere napisane tudi samo za ženske glasove. Vse pesmi so lepo učinkovale, najbolj pa je navdušila Furlanska v priredbi Rada Simonitija, v kateri je pela solistka Breda Janko. To pesem je zbor na koncu ponovil na splošno željo občinstva. Zelo je navdušila solistka Boža Brecelj.

Dijakinja Nataša Pavlin je dirigentu podarila v imenu vsega občinstva šop rdečih nageljnov. Nato se je predstavnik zbora zahvalil za pozornost in orisal pogoje, v katerih se vadi in deluje ta zbor. Poudaril je, da zbor nastopa širom po Sloveniji in tudi v inozemstvu. Na mednarodnem tekmovanju zborov v Arezzu je bil drugi.

Zbor je včeraj zvečer nastopil v Ronkah; prisotnih je bilo veliko Kraševcev, ki prebivajo v Ronkah, Doberdobčev in Italijanov, katerim posebno ugaja slovensko zborovsko petje.

—«»—

Globe v aprilu

V preteklem mesecu aprilu so mestni stražniki prisodili 615 glob, od katerih: 548 kršiteljem cestnega pravilnika, 37 kršiteljem pravil o pokritem trgu, poljski čuvaj so zabeležili 6 prekrškov, 7 glob so prisodili kršiteljem pravilnika o psih, 3 pa kršiteljem gradbenega pravilnika.

V istem mesecu je psoderec vlovil 17 psov, ki so bili brez nagobčnika.

Na sedežu kmetijskega nadzorništva

Avtomatizacija v živinoreji omogoča cenen napredek

Potrebna so velika posestva in zemlja za pridelovanje krme

Ob prisotnosti prof. Donata Masellija, kmetijskega nadzornika za Veneto, je bila v petek popoldne v prostorih kmetijskega nadzorništva v Gorici napovedana konferenca o avtomatizaciji o živinoreji.

Prof. Marsano je najprej pozdravil prof. Masellija in vse prisotne, potem pa je podal besedo dr. Carlu Nicolussiju, poznavatelju živinorejskih vprašanj, ki je na zelo prijeten način prikazal industrializacijo reje goveje živine z avtomatiziranim sistemom «Harvestore». Ta sistem temelji na novih principih shranjevanja krme, ki omogoča velik napredek v živinoreji z malo delovne sile in nizkimi stroški. Predavatelj je prikazal več skioptičnih slik o moderni živinoreji v ZDA.

Sledila je živahna diskusija, v kateri so prisotni zahtevali od govornika več pojasnil, na katere je dr. Nicolussi rade volje odgovarjal.

Spregovoril je tudi prof. Maselli, ki se je dotaknil stanja v našem kmetijstvu, ter prikazal možnosti, da bi se tudi na našem področju uresničile te možnosti. Novega sistema ni mogoče uvesti v vse kmetije; pogoj za takšen napredek so obsežnejša posestva, ki imajo potrebna zemljišča za pridelovanje krme.

Na koncu se je prof. Marsano v imenu vseh prisotnih zahvalil govorniku dr. Nicolussiju za njegovo izčrpno poročilo ter izrazil željo, da bo lahko še kdaj predaval v Gorici o vprašanjih, ki se tičejo kmetijstva.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Bele sence», A. Quinn, Joko-Tani, cinemascope v barvah.

VERDI. 17.00: «Moj sin», J. Gabin, mladini vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «Anastazija», I. Bergman, Y. Brynner, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Ilegalka v Tahitiju», C. Boehm, v barvah.

MODERNO. 17.00: «Tolpa desetih».

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Soranzo, Korzo Verdi št. 17, tel. 28-79.

Smrt kolesarja zaradi trčenja «Giuliette»

V noči od sobote na nedeljo se je v Ul. Leoni pripetila prometna nesreča, v kateri se je smrtno ponesrečil kolesar 39-letni Anton Obidič, bivajoč v Ul. Brigata Avellino št. 33. Vzroki nesreče niso še znani. Po izjavah šoferja avtomobila 50-letnega Nerea Clementeja, je kolesar v trenutku, ko je privozil mimo avtomobil zavil nekoliko na levo stran. Trčenje je bilo neizogibno. Kolesarja, ki je obležal nezavesten na tleh, so z rešilnim avtom Zelenega križa takoj prepeljali v civilno bolnišnico, vendar mu zdravniki niso mogli pomagati, kajti zaradi številnih ran je Obidič kmalu nato izdihnil.

—«»—

Nesreča kolesarja na tekmovanju

V nedeljo popoldne se je na Oslavju, in sicer na prvem ovinku pri kostnici, ponesrečil 18-letni Ernesto Paluzzani iz Torjana pri Čedadu. Fant je skupno s tovarišj tekmoval v kolesarski dirki za pokal Sv. Gottarda. Na cesti iz Steverjana proti Pevmi je Paluzzani s pospešeno vožnjo dohitel prve tri tekmovalce, toda prav na prvem ovinku se mu je zaradi mokre ceste zdrsnilo in se je zaletel v žico ob njivi. Zaradi številnih ran so ga takoj prepeljali z rešilnim avtom v civilno bolnišnico, kjer se bo moral zaradi udarca v lobanjo in številnih odrgnin in podplutb zdraviti 20 dni.

Trušč je vrgel ljudi iz spanja

Zaletel se je v tri ustavljene avtomobile

Voznika sta se izmazala z lažjimi poškodbami

V Ul. S. Pellico je včeraj ob dveh zjutraj prišlo do prometne nesreče, v kateri so se hudo poškodovali zaradi trčenja fiata 600 kar trije avtomobili. V omenjeni ulici so v bližini stavbe št. 4 parkirali avtomobili fiat 600, last Rina Losciarbija, fiat 600, last Josipa Gorjupa, in alfa 1900, last Luigija Mattirolija. Vsi omenjeni lastniki avtomobilov stanujejo v stavbi št. 4.

Okoli dveh ponoči je 31-letni Luciano Tausani s svojim avtomobilom vozil po Kornu in nameraval na Svetogorsko cesto. Z neznanih razlogov pa se je zaletel v prvi fiat 600, ki je tam parkiral, nakar je nastal cel karambol, ki je zbudil vse prebivalce te ulice. Šofer avtomobila ter njegova žena sta se pri trčenju ranila po obrazu in nogah. Z rešilnim avtom so ju prepeljali v civilno bolnišnico, kjer so zdravniki Fides Tausani zaradi udarca in številnih ran po glavi pridržali na zdravljenju, zdraviti se bo morala osem dni. Mož pa je po prejeti zdravniški pomoči lahko zapustil bolnišnico.

Vsi avtomobili so se zelo poškodovali. O vzrokih trčenja raziskuje cestna policija.

Z nedeljskega občnega zbora v kinu «Grattacielo»

Ostre kritike in obtožbe sedanje uprave tržaških „Delavskih zadrug"

Člani so lahko samo poslušali obračun, ker upravitelji na osnovi fašističnega dekreta sami o vsem odločajo - Nepotizem in politična prijateljstva pri nameščanju vodilnih uslužbencev? - Delavske zadruge bi morale povsem priti v roke članstva

Po 35 letih je bil v nedeljo dopoldne zopet občni zbor Delavskih zadrug, vendar to ni bil pravi občni zbor, saj so na njem upravitelji samo poročali o obračunu za 1959. leto, ki pa ga člani niso odobrili, ker ni bilo predvideno glasovanje. Tudi to je rezultat sedanjega stanja, ko sicer v izpremenjeni obliki, stvarno upravljajo Delavske zadruge še vedno od zgoraj imenovani komisarji. Kot je znano, je kar pet članov upravnega sveta imenovanih od zgoraj, s čimer so kršena vsa osnovna načela demokracije in na ta način je ostala uprava v rokah istih oseb, pa čeprav so volitve jasno pokazale, da se večina članov z njih delovanjem ne strinja.

Na nedeljskem občnem zboru je predsednik prof. Dulci poročal o obračunu pretekle uprave in sicer za leto 1959. Iz obračuna premoženjskega stanja je razvidno, da je bilo v blagajnah in pri bankah 36,4 milijona likvidnih sredstev ter za 7,6 milijona vrednostnih papirjev. Krediti dosegajo 77,5 milijona, nepremičnine in oprema pa 825 milijonov ter blago in material 402 milijona lir.

Dolgovi znašajo 695,9 milijona lir, kapital članov 20 milijonov in amortizacije 676,5 milijona lir.

Iz obračuna poslovanja je razvidno, da znašajo izdatki za osebje 353,9 milijona lir ter splošni stroški 88,6 milijona lir, tako da je znašal čisti dobiček v lanskem letu 1 milijon 287.181 lir. Kosmati skupni dohodek poslovalnic je dosegel 440,7 milijona lir.

Prof. Dulci je nato obrazložil nekatere izpremembe v primerjavi z obračunom 1958. leta ter med drugim zlasti poudaril, da so se povečale prodaje in razširila mreža prodajaln. Dober uspeh so dosegle nove prodajalne «Super-coop», ki so sedaj tri in katere bodo naredili še nove. Skupno imajo sedaj Delavske zadruge 18.032 članov in 542 več kot predlanskim. Uslužbencev je bilo 1959. leta 464 in 1958. leta 489. Profesor Dulci je med drugim tudi omenil veliko stavko, ki je bila lansko poletje in dejal, da to ni način reševanja teh vprašanj.

Nato je predsednik nadzornega odbora prečital uradni obračun ter ugotovil, da je dobiček nizek.

Član nadzornega odbora dr. Batello (ki je bil izvoljen na listi «Za obnovo in razvoj Delavskih zadrug») pa je navedel vrsto pripomb k temu obračunu in poudaril, da je te pripombe uradno in podrobno navedel tudi pri sestavi poročila nadzornega odbora.

Zlasti je kritiziral postavke glede sodelovanj, kjer po njegovem mnenju niso uporabili načela «previdne cenitve», kot to določa zakon. Glede amortizacij so imeli opravka z globalno postavko in ne s postavkami za vsako dejavnost posebej itd.

Zelo ostro kritiko celotnega obračuna in delovanja preteklega upravnega odbora pa je izrekel član upravnega odbora Pogassi, ki je takoj podčrtal, da so se člani zadrug upoznali z obračunom šele na vratih kino dvorane «Grattacielo», kjer je občni zbor in da torej ne morejo na hitrico proračuna proučiti in predlagati potrebne izpremembe.

Tudi sedanja večina upravnega sveta vztraja na nedemokratičnih fašističnih ukrepih in v tem primeru na fašističnem dekretu iz 1935. leta, ki predvideva, da lahko člani samo prouče proračun, ne morejo pa ga odobriti in sploh ne volijo. To je v ostrem nasprotju s civilnim zakonikom iz 1942. leta in čl. 20. in 21., ki predvidevata sklicanje občnih zborov in postopek za odobritev obračunov.

Glede obračuna pa je Pogassi dejal, da so nekatere postavke v nasprotju z veljavnimi zakonskimi določili in to zlasti amortizacije, ki so prenizko zaračunane. Na ta način so upravitelji predstavili in ustvarili dobiček, ki pa ga v resnici ni in podjetje obratuje z izgubo tako, da polagoma rabi osnovna sredstva.

Zelo ostre so bile tudi kritike občinskega svetovalca Tonela, ki je navedel vrsto imen in vrsto vodilnih predstavnikov podjetja, ki naj bi prišli po njegovem mnenju na svoja mesta v zvezi s politiko nepotizma in po družinsko-političnih zvezah. Med poslušalci so vzbudila njegova izvajanja živahno zanimanje in nekatere ogorčene komentarje zlasti, ko je navedel nekaj primerov visokih menda dvojnih ali celo trojnih prejemkov, ki naj jih dobivajo nekateri uslužbenci.

Po mnenju govornika je taka politika privedla do prevelikega števila vodilnih uslužbencev, kjer naj bi bil razlog tudi za nekatere težave Delavskih zadrug in da je v resnici uslužbencev, ki stvarno delajo, premalo.

Zato je govornik formalno predlagal, da naj se ustanovi posebna komisija, ki bo pregledala vse navedene primere in zahteval, da da predsednik ta predlog na glasovanje (česar Dulci, vidno v zadregi, ni naredil.)

Gregori je nato predložil upravnem svetu, da naj pre-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Z občnega zbora Delavskih zadrug

V nedeljo v ladjedelnici Sv. Marka

Splavitev 47.720-tonske petrolejske ladje

Svobodni brodarji zahtevajo večjo pomoč države za gradnjo novih ladij - Izjave podtajnika za trgovinsko mornarico Turnaturija

Točno ob 11.04 je v nedeljo dopoldne botrica Amelia Grimaldi pritisnila na gumb in 47.720-tonski kolos je najprej počasi, nato pa vedno hitreje polzel na saneh v morje. Nedeljska splavitev velikanske petrolejske ladje «A. Grimaldi» pomeni za ladjedelnico Sv. Marka torej važen praznik, saj je to po desetletjih prva tako velika ladja, ki so jo zgradili v tej ladjedelnici. Istočasno pa ne gre samo za izredno veliko, temveč tudi za zelo moderno ladjo, pri gradnji katere so upoštevali vse najnovejše dosežke tehnike, in ki so jo tudi tako uredili, da bo na njej posadka uživala vse ugodnosti.

Pri svečanosti so prisostvovali predstavniki tržaških oblasti, gospodarskega in političnega življenja ter nekateri člani največjih italijanskih družin pomorščakov. Tako so se čula poleg družine Grimaldi še imena dr. Angelo Costa, dr. Ugo in ing. Secondo Fassio, dr. Luigi in dr. Filippo Camelli in drugi.

Po kratkih uvodnih besedah predstavnika CRDA ing. Pacchiarinija — ki je omenil, da bodo gradili v CRDA še eno podobno ladjo — je spregovoril dr. Aldo Grimaldi, ki je govoril v imenu svobodnih brodarjev in ki je dejal, da je njegova družba «Sicula Oceanica» bila prisiljena narediti vse napore, da je lahko zgradila to ladjo, ker je že štiri leta trajajoča pomorska kriza pritisnila do dna višino brodnin. Po njegovem mnenju je mogoče torej graditi nove večje ladje samo s pomočjo države, na osnovi pravočasnih in zadovoljivih zakonov ter kreditov, ki bodo omogočili italijanskim svobodnim brodarjem, da bodo uživali cenene dolgoročne kredite, kot jih uživajo brodarji drugih držav.

Pomemben govor je imel nato podtajnik za trgovinsko mornarico poslanec Turnaturi, ki je dejal, da dosega sedaj italijanska petrolejska flota 1 milijon 720.927 bruto registrskih ton in 2.600.000 netto ton ter je v njej 234 ladij, med katerimi že pomembno število velikih ladij med 45-53 tisoč ton nosilnosti. Približno dve tretjini tega ladjevja je bilo zgrajenega v zadnjih desetih letih, žal pa je okoli 20 odst. petrolejskih ladij umaknjenih zaradi krize iz prometa.

Podtajnik je nato govoril o razvoju pomorskega prometa v italijanskih pristaniščih in nato podčrtal že znano poročilo ministra za trgovinsko mornarico Jervolna, da bodo v kratkem predložili zakonski osnutek o pomorskem kreditu.

Svoja izvajanja je podtajnik zaključil z ugotovitvami, koliko je bilo že narejeno v korist tržaških ladjedelnic z zadnjimi naročili, ki so odstranile stavilne skrbi za bližnjo usodo tržaške ladjedelnice.

Kot smo že večkrat poudarili, sta z nedeljsko splavitvijo prvič po dolgem razdobju ostali obe splavišči v ladjedelnici CRDA prazni. Tega dejstva ni mogoče premostiti z lepimi govori in zagotovili, da je treba obljube pretvoriti v stvarnost. Treba je, da se zagotovljena naročila prično v resnici izvajati, saj se bo drugače položaj v CRDA še znatno zaostril in lahko pride tudi v Trstu do odpustov, kot jih skušajo že izvesti v Tržiču.

Podtajnik za trgovinsko mornarico poslanec Francesco Turnaturi je popoldne v spremstvu generalnega vladnega konzula FLRJ Žiga Voduška odpotoval v Postojno in si je ogledal postojnsko jamo.

V nedeljo ob tradicionalnem fantovskem prazniku

Tudi letošnji ples pod mlajem v Dolini privabil tisoče Tržačanov in okoličanov

Kako so potekale priprave za postavitev mlaja - Odlična kapljica na IV. razstavi vin dolinske občine - Uspel debut «Zadovoljnih Kranjcev»

Vreme se ni izneverilo dolinskim fantom, ki so v nedeljo priredili svoj tradicionalni ples pod mlajem. Posledica je bila, da se je v Dolini zbralo nekaj tisoč Tržačanov in okoličanov, ki so od zgodnjega popoldneva do pozno v noč posedali v vaških gostilnah in osmicah, plesali pod mlajem in pokušali domača vina, ki so jih razstavili vinogradniki iz Brega.

Toda našo kroniko moramo začeti mnogo bolj zgodaj kot pa s popoldanskim plesom, kajti ples pod mlajem je le vrhunec dolgotrajnih priprav vaških fantov in deklet. Priprave za ples oziroma postavitev mlaja so se začele že pred dvema mesecema, saj je bilo treba urediti nič koliko reči in opraviti številna pota ,tako da so bile dejansko končane šele nekaj dni pred praznikom. V soboto popoldne pa so fantje začeli pripravljati vse potrebno za postavitev mlaja in za ples. Izkopali so luknjo za visoko deblo, zvečer pa so odšli po češnjo.

Letos jim je «kraja» češnje šla dobro od rok in v soboto točno opolnoči so fantje prišli s češnjo na vaški trg. Najprej so češnjo primerno obtesali in jo pritrdili na smrekovo deblo, potem so začeli njene veje krasiti s pomarančami, kolači in papirnatimi zastavicami, končno pa so jih še prepletli z živopisanimi električnimi žarnicami. Ko je bilo to delo opravljeno, so začeli mlaj dvigati in ob 5. zjutraj je bil postavljen. Pod češnjevo krošnjo sta še posebno prišla do izraza prepletena venca, s katerih visijo kolači.

Za okrasitev češnje morajo prispevati svoj delež vsi fantje in dekleta. Fantje dajo vsak po 17 pomaranč, dekleta pa po pet, toda ona morajo pripraviti tudi kolače. In tako je na letošnji češnji nič manj ko 637 kg pomaranč in nekaj desetin kosov kolačev.

Potem so fantje okrasili še trg z zelenimi drevesci in pripravili plesišče. Ko je bilo tudi to nared, so svoje delo v glavnem končali.

V soboto popoldne pa so domači kmetovalci pripravljali paviljon za IV. razstavo domačih vin. Pripeljali so tudi vino vseh osemnajstih vinogradnikov, tako da so v nedeljo zjutraj že začeli točiti. Največji ljubitelji vinske kapljice so prišli v Dolino že dopoldne in pridno praznili kozarčke vse do kosila. Nekateri so kosili kar v vaških gostilnah, drugi so odšli domov, a mnogi so se popoldne spet vrnili.

Ples pod mlajem se je začel okoli 16.30. Toda že nekaj ur pred tem so začele prihajati v vas množice ljudi — peš, s kolesi, motorji, avtomobili in avtobusi. Dohodi v vas so bili seveda zaprti in vsi lastniki motornih vozil so jih morali puščati pred vasjo, kjer je bilo videti sto in sto metrov dolge kolone ustavljenih vozil. V vasi so odprte tudi štiri osmice in ljudje so jih napolnili že navsezgodaj popoldne. Mimogrede naj povemo, da se niso niti za trenutek izpraznile, tako da so bili njih lastniki prav zadovoljni. Zadovoljni so bili tudi organizatorji vinske razstave, saj je bilo pred paviljonom vse do polnoči vedno polno ljudi.

Nekaj po 16. uri so na trg — z godbo na čelu — prikorakali domači fantje, ki imajo letos 20 let. Oblečeni so bili v bele srajce z rdečim nageljčkom, v rokah pa so imeli vsak svojo steklenico vina. Ko so prišli pod mlaj, so se ustavili in medtem ko je godba igrala koračnice, so napivali eden drugemu.

Na odru pri plesišču pa so že sedeli «Zadovoljni Kranjci». Ko je vaška godba utihnila in so fantje pomagali izprazniti plesišče, so zadoneli prvi zvoki. Ljudje so prisluhnili, kajti vajeni «Avsenikovcev» so kritično prisluškovali «Kranjcem». No, obrazi so se kmalu zjasnili, kajti igrali so odlično. In že so se zavrteli prvi pari, za njimi drugi in kmalu je bilo plesišče polno. Ples je trajal do 19. ure, potem so ga za eno uro prekinili in ob 20. uri se je spet začel. Pari so se vrteli ob zvokih polk, valčkov, tangov in modernih skladb ter popevk vse do polnoči.

Včeraj pa je bila ves dan odprta vinska razstava, medtem ko so fantje poskrbeli tudi za glasbo preko zvočnika, tako da jo je bilo slišati po vsej vasi. Zvečer ob 20. uri pa so spet zaigrali «Zadovoljni Kranjci», ki so povzdigovali pete mladim in starim.

Danes okoli 18. ure bodo mlaj podrli in vaška otročad se bo zapodila za pomarančami in kolači. Ta prizor si velja ogledati in kdor le more, naj pride tudi danes v Dolino.

Velika množica ljudi se je v nedeljo zbrala v Dolini

Pred stojnico, kjer so prodajali najboljša domača vina

Crvenka - „vas združenih narodov“

Crvenko, veliko vas blizu mesta Kule v Bački, bi lahko upravičeno imenovali «vas združenih narodov».

Vaščani sami pravijo, da jih je 26 «sort», ker štejejo za sorte tudi Ličane, Hercegovce, Bosance itd. Ta številka pa je samo nekoliko pretirana, saj v Crvenki živi 22 različnih narodnosti: Srbi, Hrvati, Slovenci, Makedonci, Črnogorci, Rusi, Rusini, Čehi, Poljaki, Slovaki, Ukrajinci, Bolgari, Madžari, Nemci, Italijani, Turki, Šiptarji, Grki, Romuni, Židje...

Sekretar krajevnega komiteja Zveze komunistov Nikola Lovrić, ki je prišel v Crvenko kot kolonist, se pri naštevanju teh 22 narodnosti ni mogel spomniti dveh. Da bi to vsaj malo popravil, mi je mimogrede omenil, da imajo v vasi tudi enega Kirgiza...

Res je, da je v vsej Vojvodini narodnostni mozaik prepester, vendar pa je Crvenka glede tega prav gotovo rekorder. Tu se je zbrala zelo pisana družbina ljudi z vseh koncev sveta.

To, kar je danes, je Crvenka postala šele po vojni. Včasih so v tej vasi živeli predvsem Svabi, ki so se med vojno kot «Volksdeutscherji» vedno vsaj toliko kompromitirali, da so po zlomu Hitlerjeve Nemčije pobrali šila in kopita in hkrati z umikajočim se nemškim vojaštvom pobegnili preko jugoslovanske meje.

V treh prvih povojnih letih so potem Crvenko naselili kolonisti iz tistih naših krajev, ki jih je vojna vihra najbolj razdejala: iz Like, Hercegovine, Bosne, Dalmacije, Crne Gore, Srbije, Kosmeta in drugod. Prihajali so iz krajev, v katerih so živeli na popolnoma drugačen način, kot pa se živi v Bački. Tudi zemljo v Bački obdelujejo drugače kot so jo obdelovali kolonisti ob prihodom v Crvenko. Zato so v prvih letih kolonizacije mnogi zapuščali Crvenko, bodisi ker niso mogli prenesti vročega bačkega podnebja ali pa se niso mogli prilagoditi novim delovnim pogojem. Okoli petina vseh kolonistov je odšla nazaj v svoje kraje, ostali pa so se vživeli v novo okolje. Starejši ljudje imajo sicer še danes razne posebnosti krajev, iz katerih so prišli, mladina pa živi in diha tako, kot da je rojena v Crvenki. Mladi ljudje — ker je tudi razumljivo — so danes postali nosilci modernega načina obdelovanja zemlje.

Mladina je bila tudi tista, ki je premostila mnoge večje in manjše težave, ki so v prvih povojnih letih nastajale v Crvenki zaradi tega, ker so tu znašli ljudje iz tako različnih krajev. Kolonizacija je privedla v Crvenko ljudi iz vseh krajev naše dežele, tovarna sladkorja v tej vasi, ki zaposluje okoli 700 delavcev, pa je pritegnila v Crvenko še mnoge pripadnike drugih narodnosti. Različne življenjske navade ljudi, razni običaji, različna vzgoja in drugi vzroki so v prvih povojnih letih povzročali med prebivalci Crvenke prepire, tožbe pa tudi pretepe.

Mladina je prva spregledala, da taka nasprotovanja nikamor ne vodijo. Mladim ljudem je bilo prav vseeno, od kod je kdo prišel in kaj je bil po narodnosti. Važno je bilo samo, kaj kdo zna in kakšen je. Kmalu so Črnogorci začeli «hoditi» z Madžarkami, Nemci z Makedonkami, Srbi s Srbkinjami. In kmalu je matičar začel vpisovati v svojo knjigo: Višnjič Marko, je vzel za ženo Makedonko Julijano Juhas; Črnogorec Peter Perović je poročil Madžarko Elizabeto Šnajder; Makedonec Mihajlo Krstevski je vzel za ženo Rusinko Irino Hajnc; Grk Georgi Sakleski je poročil Črnogorko Danico Savović...

Crvenčani sedaj že dolgo živijo ne samo v mirnem, temveč tudi v aktivnem sožitju. Dela imajo vsi dovolj in ga prav zato lahko opravljajo samo z združenimi močmi.

Po narodnosti je v vasi največ Srbov — okoli 4500, Črnogorcev je okoli 1700, Madžarov pa okoli 1200. Ostale narodnosti so številčno manj zastopane, ter je med njimi najmočnejša skupina Nemcev. Vsi Švabi — kot tukaj pravijo Nemcem — namreč niso zbežali s Hitlerjevo vojsko, saj so med njimi posamezniki ostali pošteni in se niso z ničimer pregrešili proti svojim sovaščanom. Tak je bil na primer Julius Woelker, ugleden in od vseh spoštovan kmet. Zato ni imel vzroka zbežati; ostal je v Crvenki in v prvih povojnih letih z nasvetom in tudi drugače mnogo pomagal kolonistom. Stalno je bil — in je še vedno — v vodilnih organih KDZ «Budučnost», ki tudi štipendira njegovega sina, bodočega veterinarja.

Družine kolonistov — vseh je 1050 — imajo posestva od 6 do 10 hektarov. Večinoma (650 družin) so včlanjeni v KDZ «Budučnost», ostali pa obdelujejo zemljo privatno. Zadruga ima okoli 2200 ha zemlje, dva agronoma, enega veterinarja in sedem kmetijskih tehnikov. Lani je povprečni pridelek pšenice na hektar znašal 45 stotov, koruze pa 50 stotov. V Crvenki je tudi veliko kmetijsko posestvo «Sedmi julij», že omenjena tovarna sladkorja, opekarna in še nekaj manjših gospodarskih organizacij.

Tudi v dveh osemletkah, ki jih imajo v tej vasi in v katere hodi 1800 otrok, se odraža mirno sožitje številnih narodnosti te vasi. Večina otrok dobiva znanje v srbščini, vendar pa se mnogi otroci učijo tudi nemščine in ruščine; madžarske otroke pa od prvega do petega razreda osemletke poučujejo v madžarščini. Vsi imajo iste skrbi s šolskimi nalogami in iste otroške radosti; rastejo v skupnosti, v kateri je dovolj prostora in dovolj sonca za vse...

Narodnostne veje v Crvenki so vedno manj opazne. Mešani zakoni, skupno delo in skupna prizadevanja vedno bolj zbližujejo vaščane in brišejo razlike med njimi.

MILAN POGAČNIK

Tako je Hruščev med svojim govorom v Vrhovnem sovjetu kazal fotografije, ki jih je napravilo ameriško letalo, ki je letelo nad SZ in so ga sestrelili

Poleg živega vohuna nad ZSSR še vohun-satelit «Samos»

Jeseni bodo izstrelili prvi poskusni ameriški vohunski satelit, leta 1963 pa bo gotova popolna mreža takih satelitov, ki bodo fotografirali «sleherni centimeter sovjetskega ozemlja»

NEW YORK, 9. — «New York Times» piše danes, da bodo v ZDA poskusili izstreliti — toda šele na jesen — svoj prvi satelit za fotografiranje sovjetskega ozemlja. List poudarja, da gre za prvi poskus v okviru «fotografskega vohunstva», ki nosi oznako «*Poskus Samos*». Svoj namen so v ZDA povsem iskreno obrazložili in poudarili, da bodo fotografirali «sleherni centimeter komunističnega ozemlja» ter na ta način «izpopolnili pomanjkljivosti svojih informacij, ki tako zelo ovirajo ameriške obrambne napore.»

Pri tem list še prav posebej omenja, da gre dejansko za isto nalogo, ki jo je imelo pred kratkim sestreljeno letalo «U-2» z razliko, da bo satelit vohunil kar javno, med tem ko je omenjeno letalo vohunilo tajno.

«New York Times» piše dalje, da bo — kot se predvideva — popolna mreža satelitov «Samos» gotova napozneje leta 1963, ko bo sposobna tudi za «redne operacije». Američani so mnenja, da bodo s temi sateliti lahko dosegli «popolne fotografije ruskih raketnih oporišč». Seveda vsa zadeva precej stane in ameriško letalstvo je sklenilo pogodbo za 160 milijonov dolarjev s sekcijo «*Izstrelki in prostor*» velike ameriške letalske družbe «*Lockheed*».

Ameriško letalstvo sicer ni sporočilo točnega datuma, kdaj bo «načrt Samos» uresničen, toda «New York Times», poudarja, da so «satelitski fotografi» že v «precej dozoreli fazi realizacije». Razen tega načrta obstaja še načrt «*Midas*», ki predvideva uporabo satelitov z napravami, ki delujejo z infrardečimi žarki, s katerimi je mogoče ugotoviti vire toplote, ki jo povzroča leteči izstrelek.

—«»—

Čudna pripoved 15-letne deklice

MILAN, 9. — Giovanna Ghiozzi, ki ima 15 let in je šele danes ob 9. uri nastopila službo gospodinjske pomočnice pri nekem milanskem zdravniku, je že opoldne vedela policiji povedati neko zgodbo, ki sicer ne bi bilo treba, da je neverjetna, a vendar marsikaj kaže, da je vsaj precej čudna. Deklica je povedala, da se je okrog 11.30 pojavil neki visok gospod, ki je vprašal po zdravniku. Ko ga je deklica spustila v predsobo in mu sporočila, da zdravnika ni, jo je močno udaril po glavi, tako da je omamljena padla na tla. Ko se je spet zavedla, ga ni bilo več.

Ko so pregledali po stanovanju in ugotovili, da nič ne manjka, so izključili, da bi šlo za roparski napad. Deklica pa tudi ne kaže znakov udarcev. Razen tega vratarica ne ve, da bi kdo vstopil ali šel iz hiše, dasi nihče ne more vstopiti, če se prej ne javi, ko gre mimo vratarice. Policija je sedaj najprej odpeljala deklico na polikliniko, da jo preiščejo, preden bi jo nadalje zasliševali.

Že kmalu se je zadeva razčistila. Deklica je priznala, da si je vso dogodivščino izmislila. Ker ne bi rada bila v službi, ki jo je pravkar nastopila, je upala, da bo s tako izmišljeno zgodbo zbudila pri domačih usmiljenje in jo bodo zopet vzeli domov. Povedala je, da ji je prišla zgodba na misel iz čitanja detektivskih in kriminalnih romanov, ki jih strastno požira. To so od nje zvedeli na polikliniki, kjer so seveda ugotovili, da je povsem nepoškodovana. Sedaj pa jo bodo zaslišali še na kvesturi.

—«»—

AGADIR, 9. — Nov potresni sunek so preteklo noč občutili v Agadiru. Sunek je bil slaboten, vendar je prebivalstvo pripravljeno, da zapusti industrijsko četrt Anza, kjer se je sunek bolj čutil.

—«»—

Aretirani nasilneži

MONZA, 9. — Ko sta v preteklem oktobru Laura Terzi ter njena mati prišli v tovarno nekih Colombo v Cinisiello Balsamo, kjer je Laura zahtevala 250.000 lir kot odpravnino in ostalo, kar bi po njenem mnenju morala prejeti po svojem možu, ki je pred nekaj dnevi umrl, nista najbolje naleteli. Najprej so hoteli Colombo ženski odpraviti s 40.000 lirami za vse. Ko je Terzi ostro protestirala, so jo trije Colombo — oče in dva sinova — z materjo vred zaprli ter pri tem celo obe pretepli. Stvar je prišla pred karabinjerje in nato na sodišče, ki je sedaj odredilo aretacijo vseh treh moških.

—«»—

Nerodnež

PALERMO, 9. — Neki palermski gospod se je v vrtu svoje vile vadil v streljanju s šibrami. Pri tem pa je bil dokaj nepazljiv in nepreviden, tako da je zadel tri osebe, ki so se nahajale na strehi bližnje bolnišnice, kjer so čakale sorodnike, katere so prišle obiskat.

—«»—

Še se oglaša «Pioneer V»

JODRELL BANK, 9. — Observatorij v Jodrell Banku javlja, da je danes ponovno vzpostavil zvezo z ameriškim satelitom «Pioneer V», ki je oddaljen od Zemlje 13 milijonov 120.000 km. Znaki so bili krepki in jasni.

Požar je precej poškodoval Beethovnovo rojstno hišo

BONN, 9. — Beethovnovo rojstno hišo je znatno poškodoval požar, ki ga je zanetil neki piroman. Pozneje se je sam javil na policiji.

V hiši, ki se nahaja v neki majhni ulici sredi Bonna, je sedaj muzej, v katerem je dragocena zbirka spominkov in rokopisov velikega skladatelja. Tako imenovana «soba Bonn», v kateri je bilo pohištvo Beethovnove družine in rokopisi, je ogenj opustošil. Med drugim je ogenj tudi popolnoma uničil klavir, ob katerem je Beethoven napisal nekatera izmed svojih najbolj važnih del. Ker so hitro nastopili gasilci, se ogenj ni mogel razširiti še na druge rokopise.

Piroman, ki ima 60 let, se je pridružil skupini turistov. S seboj je imel nahrbtnik, ki ga ni hotel odložiti pri vratarju, češ da ima notri samo hrano. V nahrbtniku pa je imel termovko, v kateri je bila neka vnetljiva tekočina. Do prvega nadstropja sta ga spremila dva dečka, sin čuvaja ter neki njegov prijatelj. Ni hotel, da bi ga spremljala naprej; rekel je, da mu je v muzeju že vse znano. Neznanec je vzel iz nahrbtnika termovko ter polil tekočino po tleh. V prvem hipu sta dečka mislila, da mu je termovka padla iz rok in sta mu hotela pomagati. Toda vtem je moški že vrgel na tekočino vžigalico. Ker je bilo v sobi nekaj prepiha, je plamen takoj zajel pohištvo. Dečka sta se vrgla na tujca, da bi ga prijela. Toda ta se ni branil in je dejal: «Nič ne skrbita, saj se bom sam prijavil policiji.» Tisti, ki so ga prej videli, pravijo, da je bil videti povsem resen in normalen. Kaj ga je pripravila do tega blaznega dejanja, se še ne ve. Policija bo izdala poročilo. Uprava Beethovnove hiše javlja, da je škoda zelo velika in da je pohištvo popolnoma uničeno.

Požigalec Beethovnove hiše je 60-letni upokojenec Botho von Steegen, se je — kot rečeno — sam prijavil policijskim organom. Iz zaslišanja pa se ne more ugotoviti, kaj ga je prisililo, da je izvršil tako nerazumno dejanje. Tekočina, ki je bila v termosu, je bil bencin.

—«»—

Po nepotrebnem vznemirjenje

CATANIA, 9. — Dve nemški turistki, ki sta se odpravili na vrh Etne, se do večera nista vrnili. Z njima pa se ni vrnil niti njun 28-letni spremljevalec, domačin. Karabinjerji so že začeli vse tri iskati, a našli so jih že danes dopoldne.

Pozneje se je izvedelo, da sta dve nemški dekleti odšli iz koče «Sapienza» v višini 1900 m proti vrhu Etne. Toda zajela ju je nevihta. Srečali sta nekega mladeniča iz Catanie, ki ju je odpeljal v neko zasilno kočo, kamor je pozneje prišel še neki mladenič iz Catanie. Tam so vsi štirje prenočili.

Ko se je dopoldne karabinjerska odprava pravkar odpeljala na iskanje, sta se dekleti živi in zdravi vrnili v kočo «Sapienza».

—«»—

Dober plen milanske policije

MILAN, 9. — Milanska policija je naredila dober plen, ko je ujela pet nevarnih zlikovcev. To je skupina, ki je v noči od 4. na 5. maj kradla v Reggio Emilia, pa je potem na avtomobilu pobegnila, ko jo je neki nočni stražar zmotil pri «delu». Stražar je celo večkrat ustrelil za bežečim avtomobilom, toda lopovom se je beg vendar posrečil. Med to skupino je tudi neki Marastone, ki je ušel iz zapora, kjer bi moral odsedeti nad 8 let.

—«»—

Umrl je komponist «Švedske rapsodije»

FALUN, 9. — Umrl je švedski komponist Hugo Alfven, katerega «Švedska rapsodija» je postala na področju lahke glasbe popularna po vsem svetu. Komponist, ki je umrl včeraj, je imel 88 let.

—«»—

Callas v Londonu toda naskrivaj

LONDON, 9. — Ni znano, kaj je delala te dni Maria Callas v Londonu, kjer je prebila teden dni v *incognito*. Tudi v hotelu, kjer je stanovala, se je prijavila s tujim imenom. Da je nihče ni opazil, je bilo laže zaradi tega, ker je bila vsa pozornost obrnjena na poroko Margaret. Sestala se je z Onassisom. Ta je dejal, da ni prišla zato, da bi se z njim sestala, vendar je vesel, da jo je srečal. Londonski agent Callasove pa je izjavil, da ni prišla zaradi poslov, temveč zaradi osebnih zadev, in da se je sestala z nekaterimi starimi prijatelji. Onassis je dejal, da ni vedel, da se nahaja Callas v Londonu. Ko pa mu je telefonirala, jo je povabil na skupno večerjo.

Razstava slikarja bivšega pastirja glasbenika in zidarja

PARIZ, 9. — Tukaj je bila otvorjena razstava slik bivšega piemontskega pastirja Stragiottija, ki se je lotil slikarstva potem, ko je bil že glasbenik in zidar.

Stragiotti je imel srečo, da je bil učenec Pabla Casalsa, ki ga je učil čela. Ko si je pridobil že nekaj slovesa, je opustil koncerte ter je odšel na Antile, kjer se je lotil dela kot zidar. Potem se je vrnil v Francijo ter se nastanil v vasi Montfort-l'Amoury, kjer še sedaj živi in kjer se posveča samo slikarstvu. Tako življenje mu omogoča dobrotljivost nekaterih njegovih občudovalcev, ki so ga rešili vseh materialnih skrbi. Pred nekaj leti se je precej govorilo o njem, ko je naslikal 60 m dolgo fresko, s katero je opremil fasado neke moderne palače v Vaucressonu.

Skupščina Delavskih zadrug

(Nadaljevanje s 4. strani)

nehajo z diskriminacijsko politiko pošiljanja slovenskega biltena «Zadrugar» in naj pošiljajo ta slovenski izvod vsem članom brez razlike. Sedaj se namreč pogosto dogaja, da pošiljajo tudi slovenskim članom italijanski izvod te publikacije. Istočasno je tudi predlagal, da naj se v obeh biltenih poroča o zasedanjih upravnega sveta.

Oster in zanimiv je bil polemičen govor sindikalnega predstavnika Saranza, ki se ukvarja prav s trgovinsko stroko. On je prvenstveno kritiziral politiko nakupov in dejal, da bi morale Delavske zadruge vedno težiti, da kupijo neposredno pri izvoru. Nerazumljivo je, zakaj na primer kupujejo sadje in zelenjavo pri tržaških grosistih. Predlagal je tudi, da bi razširili poslovanje na prodajo trajnejših dobrin.

Glede sindikalnega položaja v podjetju pa je ugotovil, da so sindikalne organizacije vedno skušale sodelovati in da se zavedajo razlike med tem in drugimi privatnimi podjetji. Vendar pa sindikalne organizacije nikakor ne morejo dopustiti, da bi se v «delavskem» podjetju postopalo z delavci slabše, kot v privatnih podjetjih. Na tej osnovi je tudi prišlo do stavke v preteklem letu, saj je ravnateljstvo skušalo enostransko brez pogajanj vsiliti svoje stališče.

Mnogo je bilo na občnem zboru tudi govora o koristnosti novih prodajaln «Supercoop», za katere pa bi morali najti način, da bi lahko poslovale tudi na kredit, kot so to številni potrošniki navajeni. Zlasti pa so številni govorniki poudarili, da je treba stremeti za zdravim in pristnim blagom, saj potrošnike sedaj v mnogih primerih bolj zanima, če so živila res pristna, kot pa cena. Prav na tem področju lahko Delavske zadruge mnogo napravijo.

Diskusija se je zavlekla do 13. ure in bi nedvomno še trajala, če ne bi bila dvorana zasedena in je bilo treba občni zbor prekiniti. Iz diskusije je bilo jasno razvidno, da tudi sedanja večina v upravnem svetu vzbuja kaj malo zaupanja s strani članstva. To je prisililo še zlasti do izraza med zaključnim govorom predsednika prof. Dulcija, ki ni odgovoril niti na eno izmed številnih in upravičenih kritik ter se je izgovoril s pomanjkanjem časa ter, da ne bi hotel sprožiti polemike okoli Delavskih zadrug.

Včeraj v Cannesu

Hude kritike belgijskega filma o krvoskrunstvu

Glavne igralce pa kritiki hvalijo

CANNES, 9. — *Danes so v Cannesu predvajali belgijski film «Če se lotiš vetra» («Si le vent te fait peur»). Vsebino so kritiki hudo napadli, ker opisuje krvoskrunstvo med sestro in bratom, ki preživljata skupaj počitnice na morski obali v severni Belgiji. Zaključni prizor je zelo dramatičen in gledalec ne more dvomiti glede «krvoskrunskega razvoja odnosov» — kot je zapisal neki poročevalec.*

Film je režiral Emile Degelin, ki je na tiskovni konferenci izjavil, da nikakor ne drži trditev, da njegov film obravnava krvoskrunstvo ali pa platonično ljubezen ali homoseksualnost. Po njegovem mnenju gre za ljubezen, popolno ljubezen «v posebnem položaju dveh bitij». Režiserja in oba glavna igralca — Elisabeth Dulac in Guy Lesire — pa so kritiki zelo pohvalili.

Milijonti emigrant

NEAPELJ, 9. — Z letališča Capodichino pri Neaplju je danes odletel proti Münchenu na poti v ZDA 11-letni Letonec, ki ima kot emigrant v okviru CIME številko milijon. Spremlja ga oče, pozdravila pa ga je na letališču tudi ameriška filmska igralka Jane Russel, ki sedaj že nekaj časa dela v tej organizaciji.

Ruska filmska igralka Ifa Savina (na levi) ter njena francoska tovarišica Marie Laforet na plaži v Cannesu, kjer je sedaj filmski festival

CIRIL KOSMAČ

POMLADNI DAN

38.

Ko smo se drugo jutro zbudili, je bilo vse drugače. Nočnega bobnenja ni bilo več slišati in iz izbe ni več prihajalo neskončno klicanje «Halo! Halo! Halo», pač pa je odvsekod vrela popolnoma tuja, široka in odprta govorica. S starejšo sestro sva takoj skočila k oknu. Po vsej dolini, po glavni cesti, po kolniku in tudi po travnikih po obeh straneh poti, so se vlekle neskončne vrste temnopoltih vojakov v belih uniformah.

— Lahi! — sem vzkliknil in jo naglo pobrisal iz sobe.

V pritličju je bilo vse narobe. Oficirji so ponoči pobrali iz izbe svoje telefone in izginili. Tudi kuhar je izginil. Sredi kuhinje je stala samo njegova velikanska miza, ki je bila še vsa obrizgana od testa. Okrog hiše pa je vrelo in šumelo. Italijanski ujetniki so bili vsepovsod, kakor bi našo domačijo naselili zeleni ščurki: bili so v praznem hlevu, v praznih hramih in kleteh, v praznem svinjaku in na skednju — in povsod so skušali zakuriti ognje, da bi se posušili in pogreli. Mama in ded sta brez prestanka točila vodo vsak v svoj škaf in kakor brez uma tekala iz pristora v prostor: ded v hlev, na skedenj in v hrame, mama v svinjak in v izbo, kjer je skozi okno zlivala vodo na ogenj, ki so ga ujetniki zakurili pod kotlom. Med ujetniki so se vrteli vojaki, preklinjali in kričali nad njih z golimi bajoneti gonili s tal in potiskali naprej. Vrtel sem se po hiši in se globoko sklanjal skozi odprta okna, dokler ni sestra nenadno vzkliknila:

— Ti, treba bo narediti zastave!

— Zastave? Seveda. A kako?

— Že vem, — je ponosno rekla sestra in si pritisnila kazalec na čelo. Potegnila je iz skrinje pri peči star šolski zvezek, iztrgala bel list, odtrgala modro platnico in položila zraven rdeč pivnik. — Takole bo, — je rekla in že vtikala nit v šivanko, da bi sešila te tri kose papirja. Naredila sva štiri take zastave, jih pritrdila na oklešček in vtaknila po eno skozi vsako okno.

V ta direndaj je proti poldnevu prišla Vojnačeva Kati, ki jo je bil Testen prejšnji dan nagnal v Podmelje.

— No? — je hlastno vprašala mama, ko je hitela mimo nje s škafom vode. — Ali je Justina tam?

— Je, — je prikimala Kata z naveličanim glasom in se lačno ozirala po veži.

— Pa?

— Nič, — je Kata zmignila z rameni. — Tam sedi.

— Pa kaj pravi?

— Nič... Molči... Pravim ji: «Take skrbi nam delaš! Vsi smo mislili, da si šla v vodo.» Ona pa hudobno: «Saj bom tudi res šla!...»

Mama je zmajala z glavo in odhitela s škafom pod žleb. Kata pa je medtem pogledala po vseh kotih in je celo prijela za pokrov pri skrinji, da bi jo odprla. Toda ker se je mama prej vrnila, se je naglo zasuknila, pokazala ostanke testa na mizi in vprašala:

— Ali so tudi kaj moke pustili?

— Kar je je v skledi, — je odgovorila mama in odbrzela v izbo.

— V skledi? — je vprašujoče ponovila Kata in se takoj zavrtela, da bi poiskala to posodo. Ko jo je zagledala pod mizo, se je takoj nagnila nadnjo, pohlepno zarila obe roki v dobro velnico moke, ki je bila v njej, in zastokala: — Ali mi je daš dve pesti?...

— Vse vzemi — je kratko odvrnila mama in spet odšla iz hiše.

Kata ni poiskala nobene posode. Pogrnila je svoj predpasnik po skrinji in sesula moko nanj. Nato ga je zavezala v culo in obstala pri mizi. Ko se je mama vrnila, je pokazala ostanke testa in vprašala:

— Ali lahko postržem?

— Postrži, postrži, — je že naveličano zamahnila mama.

— Daj mi nož!

Mama ji je dala nož. Kata je temeljito postrgala mizo in se nato brez besede odzibala iz hiše, se zamešala v zeleno reko premikajočih se ujetnikov in izginila.

VI.

Pritisnila je trda zima.

Zdaj pa si zamislite, da sredi najtrše zime nenadoma posije v mračno globel pravo, svetlo in toplo poletno sonce — nato pa ga prekrije teman oblak. Toplota še ostane, a luči ni več. Tako je bilo pri nas, ko je po treh letih vojaške službe naš oče prišel prvič na dopust.

Bil je že mrak. Sedeli smo v kuhinji okrog ognjišča in zobali fižol, tisti debeli fižol, ki mu pri nas pravimo očetov fižol ali ščurkovec. Vsi smo bili zamaknjeni v jed, zato nismo slišali korakov v veži. Nenadoma pa je mama kriknila. Dvignili smo glave in zagledali na kuhinjskem pragu neznanega vojaka, ki se je toplo smehljal.

— Andrej!... — je vzkliknila mama in se pritisnila k njemu.

— Oče! Oče! Oče!... — sva se zagnala s starejšo sestro in planila iz zakota. Oče naju je dvignil k sebi in potresel, naju poščegetal s črnimi brki, spet postavil na tla in stopil proti ognjišču, k najmlajšima dvema. Triletna sestrica je samo nabirala solze, bratec pa se je spustil v jok že prej, ko je «ta vojak» objel mamo. Potešili smo ju in jima vsi presrečni razlagali, da je ta vojak oče, oče, oče. Sestrica se je kmalu sprijaznila s tem in šla k njemu, bratca pa ni bilo mogoče iztrgati iz maminega naročja. Oče je sedel nad drvalnik. Vsi smo se zbrali okrog njega in se srečno greli v njegovi bližini.

— Saj res, kaj pa oče? — je nenadoma vprašal in vstal.

— V izbi je, v izbi je! — smo vsi skočili na noge, prijeli očeta za roke in šli z njim. Mama je snela luč s stene in nam svetila.

Ded je po svoji stari navadi sedel v zdiču, kadil pipo in čakal, da bo ura odbila osem, da jo bo potem navil in šel spat. Svojega edinega sina se je tako razveselil, da je odložil pipo, vstal in ga prijel z obema rokama.

— Prav je, da si prišel... Prav je... — je rekel z veselim glasom, kakor bi se mu zdaj izpolnila skrivna želja.

— Samo za tri tedne, — je povedal oče.

— Samo za tri tedne?... — je ponovil ded in se zamislil. Nato je spet sedel v zdič, vzel pipo v roke in bolj sam zase ponavljal: — Samo za tri tedne... No, prav je... Prav je, da si prišel, ker zdaj bom jaz šel...

— Oče, kaj pa govorite! — je karajoče rekla mama.

— Vem, kaj govorim! — je ded zvišal glas. — Moja ura se bliža, — je dodal slovesno. Zazeblo me je pri duši, ker sem šele zdaj razumel pomen njegovih besed in sem jim tudi verjel, kakor sem dedu zmeraj vse verjel.

— Ali vas kaj boli? — je zaskrbljeno vprašal oče.

— Nič — je odkimal ded. — Mene ni nikdar nič bolelo! — je rekel z neprikritim ponosom. Nato je dvakrat potegnil iz pipe in mirno povedal: — Usiham...

Zamaknil sem se vanj. Petrolejka, ki jo je mama še vedno držala v roki in jo je zdaj bog ve zakaj dvignila više, ga je obsvetljevala od strani. Videl sem ga popolnoma drugačnega, res usihajočega. Roka, ki je držala pipo, je bila rjavkasta, podobna suhemu lesu, glava je bila koščena, trda, skoraj negibna, samo na senceh mu je utripala modrikasta žila.

Vrnili smo se v kuhinjo. Še je bilo sonce nad nami, toda bilo je zakrito s temnim oblakom.

(Nadaljevanje sledi)

Šport Šport Šport Šport

A LIGA

Rezultati

*Alessandria-Palermo	1-0
*Atalanta-Lanerossi	1-1
*Bari-Padova	5-2
*Bologna-Udinese	2-0
*Fiorentina-Spal	3-1
Inter-*Genoa	3-1
*Milan-Lazio	1-0
*Napoli-Sampdoria	1-1
*Roma-Juventus	2-2

LESTVICA

Juventus	30	23	3	4	83	28	49
Fiorentina	38	18	7	5	62	27	43
Milan	30	16	8	6	50	31	40
Inter	30	12	10	8	45	36	34
Padova	30	14	6	10	46	39	34
Bologna	30	13	6	11	41	36	32
Spal	30	11	10	9	39	44	32
Roma	30	12	7	11	45	44	31
Sampdoria	30	10	11	9	34	35	31
Atalanta	30	9	10	11	28	31	28
Lanerossi	30	9	9	12	31	39	27
Bari	30	8	10	12	28	35	26
Udinese	30	6	13	11	35	49	25
Lazio	30	7	10	13	25	42	24
Napoli	30	5	13	12	27	44	23
Alessandr.	30	5	13	12	24	44	23
Palermo	30	5	12	13	21	35	22
Genoa	30	4	8	18	18	43	16

TEKME 15.5.1960

Inter - Palermo, Juventus - Milan, Lanerossi - Roma, Lazio - Bari, Napoli - Bologna, Padova - Alessandria, Sampdoria - Fiorentina, Spal - Genoa, Udinese - Atalanta.

B LIGA

Rezultati

Como-*Cagliari	5-1
*Catania-Parma	2-2
*Lecco-Taranto	2-0
Verona-*Marzotto	4-1
Triestina-*Messina	1-0
Brescia-*Modena	2-0
*Reggiana-Novara	2-1
*Simmonza-Sambened.	2-0
*Torino-Catanzaro	3-2
Ozo Mantova-*Venezia	2-0

LESTVICA

Torino	33	15	16	2	39	15	46
Lecco	33	15	14	4	44	24	44
Triestina	33	13	14	6	40	25	40
Catania	33	11	18	4	44	30	40
Reggiana	33	13	10	10	47	42	36
Verona	33	11	11	11	45	39	33
Brescia	33	9	15	9	26	29	33
Marzotto	33	10	13	10	34	33	33
Simmonza	33	11	11	11	41	41	33
Como	33	12	7	14	41	41	31
Mantova	33	11	9	13	34	36	31
Venezia	33	9	13	11	33	35	31
Catanzaro	33	8	14	11	35	38	30
Messina	33	12	6	15	31	35	30
Modena	33	9	12	12	36	44	30
Parma	33	8	13	12	31	44	29
Taranto	33	10	9	14	27	41	29
Novara	33	10	8	15	28	35	28
Samben.	33	9	10	14	33	43	28
Cagliari	33	7	11	15	28	47	25

TEKME 15.5.1960

Cagliari - Reggiana, Catanzaro - Simmenthal Monza, Como - Modena, Novara - Torino, Ozo Mantova - Messina, Parma - Marzotto, Sambenedettese - Venezia, Taranto - Catania, Triestina - Lecco, Verona - Brescia.

Športne stave

TOTOCALCIO

1 X 1, 1 1 2, 1 X X, 2 2 1 1

KVOTE: 13 — 4.624.000, 12 — 106.600 lir.

TOTIP

1 2, 2 1, 1 2, X 1, 2 1, 1 2

KVOTE: 12 — 360.672, 11 — 18.114, 10 — 2.715 lir.

Nogometno prvenstvo A in B lige

Na vrhu lestvice nespremenjeno na dnu skoraj dokončno odločeno

V B ligi Triestina dohitela Catanio

Tudi pretekla nedelja je šla mimo brez škode za Juventus. Turinčani so gostovali v Rimu in če ne bi imeli Sivorija in Charlesa, bi zabeležili poraz, ki bi jim bil prav gotovo v sramoto. Igralci rimske enajstorice so namreč zaključili prvi del igre s prednostjo dveh golov, a v drugem polčasu so morali dvakrat kloniti in prepustiti Juventusu ne samo točko, temveč tudi veselje in zadoščenje, da niso šli poraženi z igrišča.

Fiorentina je napravila zopet korak naprej, vendar zmaga nad Spalom ni bila častna, predvsem ker so gostje izgubili že po 6' igre Ganzerja in vrhutega je bila igra grda. Brez dvoma so si gostje zaslužili neodločen izid, toda sreča ni bila na njihovi strani. Prvič so zastreljali enajstmotrovko, drugič je moral Ganzer zaradi poškodbe zapustiti igrišče in tretjič je prečka odbila žogo, ki je bila namenjena v mrežo Florentincev.

V Milanu se je pričakovalo, da bodo domačini z lahkoto odpravili Lazio. Toda dosegli so le en sam gol in še ta je prevelika nagrada za domačine, ki so ga dosegli dve minuti pred koncem s posrečenim Beanovim strelom.

Če je bilo še treba potrditve, da Genoa letos ne spada v najvišje prvenstvo, je to prišlo v nedeljo, ko je Inter gostoval na igrišču Marassi. Domačini so se sicer skusali postaviti po robu gostom, vendar brez uspeha. Vrhu tega je prišlo med tekmo do nesportnih izpadov gledalcev, ki so prisilili sodnika, da je prekinil za pet minut igro. Najslabše je, da so metali kamenje na sodnika, a namesto njega je kamen zadel vratarja Genoe v nos in ga prisilil, da je zapustil igrišče.

Lanerossi in Sampdoria sta v nedeljo dosegli uspeh, katerega verjetno nista pričakovali. Obe sta morali v goste, in sicer prva k Atalanti v Bergamo, druga pa v Neapelj. Toda z igro sta pokazali, da nimata nobenega namena kloniti brez borbe. Rezultat ni izostal. Obe enajstorici sta prisilili nasprotnika na neodločen izid, kar je že lep uspeh.

Slabše pa se je to kolo prvenstva A lige končalo za Padovo, ki je gostovala v Bariju. Pričakovalo se je, da bo prišlo do delitev točk. Toda domačini niso bili tega mnenja in so z napadi prisilili goste, da so petkrat klonili, pa čeprav se je moral tud njihov vratar dvakrat skloniti in pobrati žogo iz mreže.

Videmska enajstorica je tudi imela smolo, ker je prišla v nedeljo v goste k Bologni, ki postaja iz dneva v dan bolj nevarna. Videmčani so se pred nedavnim odločno upirali močnemu Juventusu, medtem ko v Bologni niso mogli ničesar proti domačinom, ki so začeli svoj «pohod prebujenja», kot ga imenujejo navijači domačega moštva. Sicer so tudi gostje večkrat spravili obrambo domačinov v zagato, a slab dan napadalcev ni dovolil, da bi tudi gostje resno ogrožali Santarellijeva vrata.

B LIGA

V tej ligi je bilo precej presenečenj. Nič manj kot pet gostujočih enajstoric se je vrnilo domov z obema razpoložljivima točkama in med temi je tudi Triestina. O našem moštvu bomo spregovorili na drugem mestu. Najvišji rezultat dneva je dosegel Como v Cagliariju, ki je nasul domačinom 5 golov, medtem ko je Cagliari samo enkrat zadel v črno. Zanimivo je, da je za goste dosegel vse gole v nedeljo odlični Omodarne. Tudi Verona si je privoščila zmago na igrišču Marzotta in da ta ni slučajna, zgovorno govori rezultat.

Na papirju je bilo težko predvidevati zmago Brescie, še posebno ker je igrala na igrišču Modene. Toda gostje so s presenetljivo igro zaključili tekmo v svojo korist z istim rezultatom, kot je OZO iz Mantove prisilil beneško moštvo, da je klonilo na lastnem igrišču.

Vsi ostali rezultati pa so bili predvideni. Nihče namreč ni mogel dvomiti v zmago Torina, pa čeprav je prvoplasirano moštvo prišlo do te s težkočo. Domačini so si zagotovili zmago že v prvem polčasu, in to, ker je Catanzaro igral brez vsakršne volje. Toda v drugem delu igre so gostje večkrat spravili v nevarnost mrežo Torina, ki je morala celo dvakrat kloniti.

Lecco, ki sledi Torinu v lestvici, je napravil še korak naprej. S Tarantom ni imel težkega dela in tako si je zagotovil obe točki. Nasprotno pa je morala Catania, ki se bori za vstop v A ligo, prepustiti na lastnem igrišču točko presenetljivi Parmi. Seveda ta rezultat koristi predvsem Triestini, ki ima sedaj isto število točk kot enajstorica z daljnega juga. Med njima bo torej še dolga, a tudi odločilna borba.

V ostalih dveh tekmah je Reggiana zmagala nad Novarro, Simmenthal iz Monze pa je poslal Sambenedettese domov s porazom.

—«»—

NOGOMET

Za sobotno srečanje z angleškim moštvom

RIM, 9. — V soboto 14. t. m. bo v Brescí nogometno srečanje med reprezentancama olimpijskih kandidatov Italije in Anglije. Za boljšo pripravo je nogometna zveza sestavila seznam igralcev, ki pridejo v poštev za sestavo moštva. Ti se bodo morali javiti danes do 19. ure tehničnemu komisarju Vianiju v Bresci.

Imena povabljenih igralcev in drugega osebja so:

Alfieri Luciano (Milan), Bettini Sergio (Milan), Bulgarelli Giacomo (Bologna), Carosi Paolo (Lazio), Ferrario Paolo (Milan), Fogar Giorgio (Milan), Leoncini Gianfranco (Juventus), Morosi Paolo (Fiorentina), Noletti Gilberto (Milan), Rado Rino (Bologna), Rancati Orazio (Inter), Rossano Giorgio (Juventus), Salvadore Sandro (Milan), Trebbi Mario (Milan), Tribuzio Mario (Reggiana), Tumburus Paride (Bologna). Trener: Ferrari Giovanni, zdravnik: dr. Magistrato Remo, maser: Selvi Alessandro.

Uspešno gostovanje na jugu

Triestina-Messina 1:0 (1:0)

Gol je dosegel v 30' prvega polčasa Mantovani

MESSINA: Colombo; Kirchmeye, Cardillo; Radaelli, Bosco, Dotti; Barbieri, Melonari, Alicata, Bettini, Bredesen.

TRIESTINA: Bandini; Frigeri, Brach; Szoke, Varglien, Radice; Mantovani, Puia, Secchi, Taccola, Fortunato.

GOL: v 30' prvega polčasa Mantovani.

SODNIK: Babini iz Ravenne.

GLEDALCI: 12.000. KOTI: 3:2 (1:2) za Messino.

Triestina si je v nedeljo zagotovila dragoceno zmago. Ta je tem večja, ker so jo Tržačani izbojevali na tujem igrišču v Messini, kamor so šli, kot dokazuje taktika igre, z namenom, da rešijo vsaj neodločen izid.

Trener Trevisan je poslal moštvo na igrišče z elastično in ojačano obrambo. Prav zaradi tega so ostali v napadu samo Mantovani, Secchi in Fortunato, a tem sta prihajala na pomoč Puia in Taccola. Ta dva igralca sta se vselej, ko je bila nevarnost, premaknila v ozadje in pomagala krilski vrsti.

Zmaga Triestine je sad dobro premišljene taktike, s katero so gostje prevladovali in diktirali igro na središču igrišča. Sicer so bili domačini tudi močni, a večkrat so «plesali» pred tržaškim napadom, ko se je ta prikazal pred vrata z nevarnimi protinapadi. Messina je sicer odgovarjala kot se je spodobilo, vendar je le redkokdaj resno ogrožala Bandinija.

Domačini so dobro vedeli, s kom imajo opravka. Zato so šli takoj po začetnem žvižgu v napad v pričakovanju in upanju, da bodo goste presenetili že v prvih minutah igre. Hoteli so torej psihološko spraviti goste na kolena. Na srečo je bila obramba Tržačanov na mestu in je igrala brez nervoze ter s posrečenimi in premišljenimi predložki zalagala napadalce z dobrimi in nevarnimi žogami.

Prav zaradi tega je bila borba lepa in tudi... vroča. Že takoj v prvih minutah igre je hotel Barbieri presenetiti Bandinija. Toda ta je žogo ujel in jo poslal nemudoma na igrišče. Taccola, ki je prišel do nje, jo je predložil Radiceju in še preden se je iznebil žoge, je ta postala plen napadalca Messine Bosca. V tem delu igre je Triestina prevladovala na igrišču in je prisilila vratarja domačinov, da se je rešil s kotom. Kmalu zatem so domačini odgovorili, vendar akcija se je končala samo v kotu. Triestina je postajala vedno bolj nevarna in vratar Colombo je moral večkrat interventirati, da je odstranil nevarnost. V 30' pa so morali domačini vseeno kloniti.

Akcija, ki je prinesla Triestini gol, se je začela na polovici igrišča. Bosco je zagrešil grobo napako, katero je sodnik kaznoval s kazenskim strelom. Secchi je streljal in je poslal žogo preko zida obrambe Messine. Pri tem se je Cardillo dvignil nad vsemi in je hotel žogo odbiti z glavo v polje. Se preden je žoga padla na tla, je bil Mantovani pri njej in jo je z močnim diagonalnim strelom z desne proti levi poslal neubranljivo v gol.

Domačini so takoj odgovorili, vendar njihovi napadi niso rodili sadov. Nasprotno pa se je Triestini ponudilo več ugodnih prilik za povečanje rezultata, a iz enega ali drugega razloga so se vse akcije razblinile v nič.

V drugem polčasu si je hotela Messina opomoči s hitrimi akcijami, a te so se ustavljale ob krilski vrsti gostov, ki so brez nervoze in z mirno igro odbijali napad za napadom in pripravljali teren za napad Tržačanov.

V 10' je imela Triestina izredno priliko za dosego gola. Secchi, Puia in Fortunato so prišli z odlično in hitro akcijo pred gol nasprotnikov in so poslali žogo Taccoli, ki je streljal. Vratar ni mogel ničesar proti strelu, toda namesto njega je branilec Kirchmeye odbil žogo prav z gol črte.

Deset minut kasneje je bila Triestina v nevarnosti, a povsod prisotni Szoke je rešil položaj. Tedaj se je videlo, da je v vrstah Messine začel prevladovati kaos. Z druge strani pa je obramba Triestine nadzorovala položaj na igrišču in se je vmešavala vedno pravočasno ter odlično čistila prostor pred Bandinijevim golom. Med protinapadom je celo Bosco ustavil žogo z roko in to v kazenskem prostoru Messine, a sodnik prekrška ni videl. Tudi ta prilika je šla po gobe, toda Triestina je bila zadovolj. na in se je umaknila v obrambo z namenom, da si zavaruje hrbet in da reši povoljen rezultat.

—«»—

Cormonese-CRDA 3:1

V zadnji tekmi prvenstva diletantov skupine C med CRDA in Cormonese, katero so morali nadoknaditi celo po zaključenem prvenstvu, se je končala z zmago gostov. Enajstorica CRDA je prepustila obe točki moštvu Cormonese, ki je zaključilo tekmo z rezultatom 3:1.

* * *

Ostala moštva, ki so sodelovala na diletantskem prvenstvu, pa so se zopet srečala med seboj v tekmovanju za «Leskovičev pokal». Rezultati so sledeči:

Cervignano - Fiumicello 3:3
Aquileia - S. Giorgina 1:1
Turriaco - Ronchi 2:1
Torriana - Salci 1:1

NOGOMET

GROSSETO, 9. — Italijanska nogometna zveza je potrdila, da bo 5. junija z začetkom ob 16.30 v Grossetu mednarodna nogometna tekma med reprezentancama olimpijskih kandidatov Italije in Francije.

Plavalno tekmovanje v Tridentu

Jugoslovan Kocmur prvi na 100 metrov

Evropski prvak Pucci šele četrti v isti skupini

TRIDENT, 9. — Ob otvoritvi novega zimskega bazena se je v nedeljo zbrala vsa elita italijanskih plavalcev, poleg njih pa še nekateri gostje iz Avstrije, Nemčije in Jugoslavije.

Tokrat so jugoslovanski plavalci uspešno startali in osvojili tri prva mesta v ostri mednarodni konkurenci.

Zanimivo je, da je Jugoslovan Kocmur premagal ne le Perondinija, temveč je pustil za seboj tudi evropskega rekorderja Puccija.

Rezultati:

Moški 100 m prosto — Kocmur (Jug.) 57,4, Perondini (I) 57,4.

200 m prosto — Perondini (I) 2:10,8, 5. Kičevič (Jug.) 2:14,0, 6. Brinovec (Jug.) 2:17,8.

400 m prosto — Kičevič (Jug.) 4:48,9 3. Brinovec (Jug.) 4:56,2.

200 m prsno — Tröger (N) 2:35,0, Lazzari (I) 2:41,5, Perišić (Jug.) 2:43,7.

200 m metuljček — Dennerlien (I) 2:22,5.

100 m hrbtno — Dorčič (Jug.) 1:05,5, Suda (A) 1:05,6.

4 x 50 m mešano — Jugoslavija 1:59,5.

Ženske: 100 m prosto - Saini (I) 1:06,1.

200 m prsno — Zennaro (I) 2:57,4, 5. Maričič (Jug.) 3:07,8.

100 m metuljček — Janele (A) 1:17,9.

100 m hrbtno — Serpilli (I) 1:17,0.

—«»—

KOLESARSKO PRVENSTVO HRVATSKE

Valčič prvi

KARLOVAC, 9. — Na kolesarskem prvenstvu Hrvatske so med člani zmagali Valčič (Pulj), Gregorina (Zagreb) in Paranos (Karlovac), med mladinci pa Vlahovič (Dinamo). Članska proga je bila dolga 160 km, mladinska pa 100 km.

Nogometna tekma za pokal evropskih držav

Portugalska-Jugoslavija 2:1 (1:0)

Gole so dosegli Santana in Matateu za domačine in Kostič za goste

LIZBONA, 9. — Preko 55.000 gledalcev je v nedeljo navdušeno ploskalo nogometašem portugalske reprezentance, ki so, kot je bilo po tradiciji, premagali Jugoslavijo. Jugoslovanska reprezentanca je tokrat igrala s Portugalsko in vselej je izšla poražena iz borbe. Tokrat je bila sicer razlika v golih zelo pičla, zaradi česar obstaja upravičeno upanje, da se bo zmaga vendarle nasmejala Jugoslaviji v povratnem srečanju, ki bo 22. maja v Beogradu.

Moštvi sta nastopili v sledeči postavi:

PORTUGALSKA: Acursio; Virgilio, Angelo; Mende, Germano, Julio; Hernani, Santana, Matateu, Coluna, Cavein.

JUGOSLAVIJA: Soškič; Durković, Jusufi; Zanetič, Crnković, Perušič; Sekularac, Mujič, Zebec, Galič, Kostič.

SODNIK: Jean Berberan (Francija).

V prvem polčasu nedeljskega srečanja, ki je pomemben, ker gre za pokal evropskih narodov, ni bilo videti na igrišču nič posebnega. Jugoslovani so imeli več ugodnih priložnosti, vendar jih niso znali izrabiti, zaradi česar ni nič čudnega, če domačini niso kapitulirali, temveč so celo prešli v vodstvo. Sicer so bile te priložke redke, ker so Jugoslovani šli na igrišče z obrambno taktiko, medtem ko so Portugalci napadali brez prestanka, pri čemer so bliskovito menjali mesta in večino napadov sprožili preko hitrih kril.

Prvi gol je za domačine dosegen Santana, ki je izrabil nepazljivost jugoslovanske obrambe. Portugalci so napadli z leve strani, s čimer so privabili na ta kraj igrišča vse branilce. Santana pa je ostal tako brez «angela varuha». S prisebnim strelom je neki napadalec poslal žogo Santani, kateremu ni bilo težko presenetiti Soškiča, pa čeprav je ta skušal v zadnjem trenutku preprečiti zgoditek.

V drugem polčasu je bila igra živahnejša. Komaj je dal sodnik znak za začetek, so se Portugalci pognali proti jugoslovanskemu golu in napadi so se vrstili drug za drugim, tako da je imela jugoslovanska obramba precej dela. Pet kotov v korist domačinov je jasen dokaz, da so prevladovali na igrišču, medtem ko so se včasih Jugoslovani nevarno in nesmiselno igrali pred lastnim golom kot na primer Durković, ki je prav po nepotrebnem poskušal preigravati portugalske napadalce. Največ dela je imel seveda vratar Soškič, ki pa ni imel tako dobrega dneva. Posebno v drugem polčasu je bil negotov, zaradi česar je prav on kriv drugega gola. V 14' drugega polčasa je namreč ujel prav nič nevarno žogo, a Matateu mu jo je odnesel izpred nosa in mu jo je poslal za hrbet. Po tem golu je Soškič postal še bolj nervozen in nezanesljiv. Toda na srečo je obramba še kar dobro čistila pred njegovo mrežo.

V 36' so tudi Jugoslovani prišli do uspeha. Sekularac je v portugalskem kazenskem prostoru prisebno podal žogo Kostiču, ki je tako močno streljal, da se je žoga odbila najprej od leve stranice v desno, od koder se je zakotalila v mrežo. In to kljub temu, da je bil portugalski vratar v nedeljo skorajda nepremagljiv. Kasneje je malo manjkalo, da ne bi Jugoslovani izenačili. Napadalci so poskušali streljati s streli od daleč, vendar pa Acursia ni bilo mogoče presenetiti.

Jugoslovansko moštvo je odpotovalo v London, kjer bo v sredo odigralo tekmo z angleško reprezentanco.

Srečanje bodo prenašali v Evroviziji z začetkom ob 15.40. V italijanščini bo napovedoval Nicolò Carosio.

—«»—

KOLESARSKE DIRKE

Po Španiji

PAMPLONA, 9. — V 11. etapi kolesarske dirke po Španiji Barbastro - Pamplona (260 km) je zmagal Španec Iturat, ki je privozil na cilj majhne skupine. Italijan Pintarelli, Francoz Mouchaud in Španec Bover so odstopili od nadaljnjega tekmovanja.

Belgijec Desmet je na prvem mestu splošne lestvice.

Vrstni red na cilju včerajšnje etape je sledeč:

1. Iturat (Šp.) 7 ur 25'13", 2. Rolland (Fr.), 3. Mas (Šp.), 4. Hernandez (Šp.), 5. Urrestrazu (Šp.), 6. Company (Šp.) vsi s časom zmagovalca, 7. Guarguaglini (It.) 7.25'18", 8. San Emeterio (Šp.), 9. Pacheco (Šp.), 10. Aspuru (Šp.) 7.25'22", 11. Assirelli (It.) 7.26' in 47", 13. Messelis (Bel.) 7.37'24", 14. De Cabooter (Bel.) 7.43'34", 15. Suarez (Šp.), 16. Bahamontes (Šp.), 17. De Mulder (Bel.). Sledi glavnina.

SPLOSNA LESTVICA PO 11. ETAPI:

1. Desmet (Bel.) 66.02'52", 2. Pacheco (Šp.) 66.05'48", 3. Mulder (Bel.) 66.13'32", 4. Karmany (Šp.) 66.17'11", 5. Botella (Šp.) 66.21'36", 6. Jimenez Quilez (Šp.) 66.22'03", 7. Manzaneque (Šp.) 66.23'15", 8. Azpuru (Šp.) 66.26'00", 9. Messelis (Bel.) 66.29'50", 10. Campillo (Šp.) 66.31'30", 14. Assirelli (It.) 66.39'12", 15. Moser (It.) 66.39' in 40", 19. Guarguaglini (It.) 66.42'47", 25. Gaul (Luks.) 66.53' in 57", 27. Bahamontes (Šp.) 66.54'21", 39. Fornara (It.) 67.10'01" itd.

—«»—

Praga - Varšava - Berlin

VARŠAVA, 9. — Nemec Weissleder si je zagotovil zmago v sedmi etapi diletantske kolesarske dirke Praga - Varšava - Berlin in je rabil za 132 km dolgo progo Lodž - Varšava 3 ure 31'37". Nemec je zmagal v sprintu pred šestimi kolesarji, med katerimi je Jugoslovan Levačič zasedel peto mesto s časom zmagovalca. S to zmago je Weissleder zasedel prvo mesto v splošni lestvici.

* * *

CHARLEROI, 9. — V 208 km dolgi dirki «Freccia Vallona» je zmagal Belgijec italijanskega porekla Pino Cerami, ki je prevozil progo v 5 urah 41'35".

Vrstni red na cilju je sledeč:

1. Pino Cerami (Bel.) 5 ur 41'35"; 2. Pierre Beuffeukl (Fr.) z zaostankom 27"; 3. Constant Goossens (Bel.); 4. Robert Cazala (Fr.); 5. Jean Forestier (Fr.); 6. Alphonse Hermans (Bel.); 7. Tom Simpson (V. B.); 8. Rik Van Looy (Bel.); 9. R. Vanderveken (Bel.); 10. Emile Daems (Bel.); 11. Francesco Miele (It.).

—«»—

NOGOMETNO PRVENSTVO AVSTRIJE

DUNAJ, 9. — V nedeljskih tekmah avstrijske nogometne lige so bili doseženi naslednji rezultati: Wienerneustadt - Kremser 2:3, Admira - WACK 1:4, Wienersportklub - Donawitz 5:0, Austria (D) - Semmering 2:2, Rapid - Wacker 5:0, Austria (Salzburg) - LACK 0:0, GAK - Vienna 2:3.

V lestvici vodi še vedno Rapid s 36 točkami pred Vienno 33 in Wienersportklubom 31.

* * *

BRUSELJ, 9. — Nogometno prvenstvo Belgije se je končalo z zmago Liersa, ki je z 38 točkami zasedel prvo mesto pred Anderlechtom (37 točk).

BOKS

PERUGIA, 9. — V juniorskem boksarskem dvoboju med Italijo in Poljsko so zmagali domačini, ki so bili tehnično boljši in tudi bolj borbeni od nasprotnikov. Italijanski juniorji so premagali Poljake 14:6.

* * *

BEOGRAD, 9. — V nedeljo je bilo srečanje med jugoslovanskimi in bolgarskimi boksarji. Zmagali so Jugoslovani s 14:6.

* * *

SALT LAKE CITY, 9. — Svetovni prvak (za NBA) srednje kategorije Fullmer bo 29. junija letos branil svoj naslov v borbi z bivšim svetovnim prvakom Carmenom Basiliom. Fullmer je že dvakrat uspešno branil svoj naslov, katerega je odvzel prav Basiliu. V dveh srečanjih, vedno za naslov, je Fullmer premagal Spiderja Webba in Joeya Giardella.

* * *

TOKIO, 9. — Svetovni prvak petelinje kategorije Jose Becerra je podpisal pogodbo, s katero se je obvezal, da bo stavil naslov na razpolago v borbi z Japoncem Kenjijem Yonekuro.

Namiznoteniški dvoboj na stadionu «Prvi maj»

PD Škamperle A - PD Škedenj A 5:4

B moštvo Škednja je z istim rezultatom premagalo Svetoivančane

Leto dni je preteklo od zadnjega srečanja med ekipama PD «S. Škamperle» in škedeljskega prosvetnega društva. Na takratnem dvoboju so bili Svetoivančani odločno boljši. V nedeljo sta se prosvetni društvi zopet pomerili v dvoboju, ki je bil na stadionu «Prvi maj». Društvi sta nastopili z A in B ekipo.

Stanje je bilo tokrat izenačeno: prva ekipa Svetoivančanov je s tesnim rezultatom premagala prvo moštvo iz Škednja, medtem ko si je drugo moštvo Škedenjcev privoščilo zmago nad B moštvom iz Sv. Ivana.

Najbolj zanimivo je bilo tekmovanje prvih ekip. Za PD «Škamperle» so nastopili Grbec, Kovačič in Tomšič, medtem ko so Škedenjci poslali v borbo Germanija, Merlaka in Sosiča. Od igralcev je bil najbolj pozitiven Sosič, ki je zelo dobro igral in je klonil samo pred Grbcem. Slednjemu pa je Germani povzročal precejšnje preglavice. Svetoivančan je v prvi tekmi odlično zaigral, a je nato popolnoma odpovedal in je ostali dve tekmi visoko izgubil. Tudi Grbcu ni šlo vse gladko; zataknil se je pri Merlaku, ki ga je prepričevalno premagal. Bilo je pač usojeno, da nihče ne bo šel nepremagan od mize. Tudi Merlak je moral kloniti in sicer pred Tomšičem, pa čeprav je kazalo, da bo z lahkoto odpravil tudi tega nasprotnika. Kovačič je doprinesel svojemu moštvu le eno točko, toda njegova je bila najbolj bleščeča zmaga, pa čeprav jo je dosegel nad popolnoma obupanim Germanijem.

Na splošno so bile moči obeh ekip izenačene. Zmagali so Svetoivančani, predvsem ker so imeli bolj umirjene živce.

Srečanje B ekip je bilo bolj medlega značaja. Svetoivančani so morali postaviti v moštvo celo dekle, ki je sicer pokazalo dobro voljo in lep napredek od zadnjih nastopov, vendar ni na višini, da bi lahko tekmovala z ostalimi igralci. Škedenjci pa so šli v borbo z dvema rezervama, ki nimata še dovolj razvitega tekmovalnega duha, pa čeprav sta bila tehnično boljša od nasprotnikov. Edino Patrizio si je brez težav zagotovil vse zmage, pa čeprav ni bil v najboljši formi.

Rezultati nedeljskih srečanj so sledeči:

PD «SKAMPERLE» A — PD SKEDENJ A 5:4 (na prvih mestih so igralci iz Sv. Ivana na drugih pa Škedenjci).

Tomšič-Sosič 0:2 (19:21, 15:21)
Grbec-Germani 2:1 (12:21, 21:17, 21:14)
Kovačič - Merlak 0:2 (11:21, 14:21)
Grbec-Sosič 2:1 (16:21, 21:15, 21:14)
Tomšič-Merlak 2:1 (11:21, 25:23, 21:13)
Kovačič-Germani 2:0 (21:15, 21:6)
Grbec-Merlak 0:2 (11:21, 15:21)
Kovačič-Sosič 1:2 (14:21, 21:15, (19:21)
Tomšič-Germani 2:0 (21:7, 21:8)

PD SKEDENJ B — PD «SKAMPERLE» B 5:4 (na prvih mestih so imena škedenjskih, pa drugih pa svetoivanskih igralcev).

Berginc-Jurkič 0:2 (17:21, 15:21)
Bucaj-Batista 2:0 (21:15, 21:10)
Patrizio-Posega 2:1 (20:22, 21:11, 21:15)
Berginc - Batista 2:0 (21:14, 21:15)
Patrizio-Jurkič 2:0 (21:18, 22:20)
Bucaj-Posega 0:2 (17:21, 9:21)
Patrizio-Batista 2:0 (21:6, 21:7)
Berginc-Posega 0:2 (17:21, 16:21)
Bucaj-Jurkič 1:2 (14:21, 21:17, 18:21).

P—zio

—«»—

Za ogled športnih naprav

Pesljak in drugi prispeli v Rim

RIM, 9. — Sovjetski športni funkcionarji Pesljak, Komenkov in Zajcev, ki so podpredsednik, član izvršnega odbora in tajnik olimpijskega odbora Sovjetske zveze, so prispeli v Rim, kjer si bodo ogledali športne naprave in bodo prisli v stik z načelniki raznih uradov prireditvenega odbora olimpiade.

Sovjetski športni funkcionarji se bodo dokončno dogovorili za namestitev sovjetske športne reprezentance, ki bo tako po kakovosti kot po stevilu, najmočnejša na letošnji XVII. olimpiadi.

KOSARKA

V tretjem kolu jugoslovanske zvezne košarkarske lige so bili doseženi sledeči rezultati:

Olimpija - Radnički 100:53 (42:19),

Beograd-Zadar 90:73 (48:40),

Železničar - Proleter 70:58 (39:30),

Partizan - Ljubljana 91:74 (41:30),

Sloboda-Crvena zvezda 55:99 (21:12).

Prva kvalifikacijska tekma diletantov

Ponziana - Cividalese 2:0

Oba gola je dosegel Corolli

V srečanju za pokrajinsko prvenstvo oziroma za kvalifikacijo v vsedržavnem turnirju diletantskega prvenstva med Ponziano in Cividalese se je zmaga nasmejala Tržačanom, ki so sicer v prvem polčasu precej napadali, a niso mogli zadeti v živo obrambe gostov.

Šele v drugem polčasu je Ponziana že v prvi minuti igre presla v vodstvo, katerega je v 14' še povečala in si tako zagotovila popoln uspeh. Medtem ko je bila igra v prvem polčasu medla in skoraj nezanimiva, je ta zaživela v drugem polčasu predvsem po zaslugi Corollija, ki je avtor obeh golov. Prvi gol je rezultat akcije, ki jo je začel Farina. Ta je žogo poslal Tauceriju, ki je predriblal dva nasprotnika in je tudi streljal proti golu. Žoga se je odbila od obrambe in je končala pri Corolliju, ki ni premišljeval, temveč jo je v voleju spravil neubranljivo v mrežo nasprotnikov.

Tudi za drugi gol se je začela akcija pri Farini, ki je predložil žogo Gregoriju. Ta je pritegnil nase nekaj nasprotnikov, ki so zagrešili napako, da so pustili Corollija popolnoma prostega. Gregori je zaradi tega žogo poslal svojemu sredniemu napadalcu, ki je v ostrem sprintu prehitel beka Fedeleja in je z močnim strelom še enkrat pretresel mrežo presenečenega Totisa.

Igralci furlanskega moštva so se prebudili in so prešli v oster protinapad. Hoteli so ogrožati vrata domačinom, vendar njihova igra ni bila vse tako jasna, kot v prvem polčasu, zaradi česar jim ni uspelo niti enkrat presenetiti belo-plavo obrambo. Moštvi sta nastopili v sledečih postavah:

PONZIANA: Cernivani, Suard, Bussani; Pescatori, Zamperlin, Ruzzier; Tauceri, Farina, Corolli, Gregori, Lupoli.

CIVIDALESE: Totis; Fedele, Stabile; Pittioni, Nadalutti, Dorliguzzo; Astante, D'Odorico. Lirussi, Dreossi, Dorlig.

SODNIK: Zanolla iz Tršča.

GOLA: v 1' in v 14' drugega polčasa Corolli;

—«»—

ZA PRVENSTVO C SKUPINE

Edera-Mossa 4:0

Dodatna tekma ali «srečanje resnice» med Edero in Mosso za prvenstvo C skupine dilettantov se je končala z jasno zmago Edere, ki je nič manj kot štirikrat prebila obrambo tekmecev in dosegla ravno toliko golov.

Obe enajstorici sta zaključili prvenstvo te skupine z istim stevilom točk, zaradi česar je bila potrebna dodatna tekma, ki sta jo enajstorici odigrali na nevtralnem igrišču v Ronkah. Tekma je privabila na igrišče ne samo navijače obeh tekmecev, temveč tudi druge ljubitelje nogometa, ki so sledili borbam pod dežjem.

Edera si je zmago zaslužila predvsem zaradi tehnične premoči in zaradi lepšega sporazumevanja med posameznimi oddelki. Nasprotno pa je Mossa igrala brez posebnega navdušenja in se je vrhu tega znašla v slabem dnevu.

Začetek je bliskovit. Tržačani so se izkazali že v prvih minutah borbe in v 8' je Bonetti streljal, vendar brez rezultata. Deset minut kasneje je vedno isti igralec imel čast doseči prvi zgoditek za Edero. Sele v 43' je Mossa resno ogrožala vrata Edere, vendar je tržaški vratar v letu odvrel desnemu krilu nasprotnikov žogo z noge.

V drugem polčasu je Mossa postajala vedno bolj nevarna, dokler ni padel drugi gol. Goroma bolje rečeno Facchinov avtogol. Ta je porazno deloval na živčni sistem furlanskega moštva. To jih je precej zmedlo in v obupu so večkrat čaralo in v obupu so večkrat zapravili ugodne priložnosti. V 26' je Vatta povečal rezultat na 3:0, medtem ko je dve minuti pred koncem Bonetti dosegel končni izid iz enajstmetrovke.

Postavi sta igrali kakor sledi:

EDERA: Calin, Stoccovan; Miniussi; Novacco, Sussel, Bernard; Vatta, Mosca, Bonetti, Tiepolo. Zadnig.

**MOSSA: Simonelli;